

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-1336.

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kamados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė,
Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – \$40, pusmetinė – \$20,
rėmėjo – \$50, garbės – \$60 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$115. Pavieniai
nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalavimas: "TZ" administracija.
Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį
redakcija neatsako. Rankraščiai taisyti redakcijos nuožiūra. Bendradarbių
pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550)
is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in
December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.,
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672.
U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular
\$40.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. PERIODICALS
Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to:
"Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA
POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario
L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

RELIGINIAME GYVENIME

Lietuvos ir Lenkijos vyskupų konferencijų ryšio grupės susitikimo lapkričio 4-5 d.d. Lenkijos Drohičyno vyskupijoje. Lietuvai atstovavo grupės pirm. vysk. J. Žemaitis, MIC, vysk. J. Tunaitis, kun. V. Aliulis, MIC, ir kan. J. Pečiukonis. Lenkijos grupei vadovavo vysk. W. Ziemba.

Pastarasis pranešė apie 1997 m. Vroclave įvyksiantį tarp-tautinį eucharistinį kongresą, kuriame dalyvauti kviečiami ir Lietuvos Kat. Bendrijos atstovai. Taip pat kitais metais bus minimos šv. Vaitiekiaus-Adalberto 1000-tosios mirties metinės. Lietuviai kviečiami tam reikalui sudaryti sukurtąjį komitetą, kokie jau įsteigti Čekijoje, Vengrijoje, Vokietijoje, Italijoje ir Lenkijoje. Pagrindinės iššiklės bus surengtos Gniezno, kuriose dalyvaus šv. Tėvas Jonas Paulius II. O Krokuvėje vyks palaimintosios karalienės Jadvygos kanonizacija. Išreikštas pageidavimas, kad toje iššiklėje lietuviai dalyvautų ne tik kaip svečiai, bet ir kaip rėmėjai. Lietuviams pastebėjus, kad karalienė Jadvyga Lietuvoje labiau žinoma kaip politinė asmenybė, lenkai pažadėjo Lietuvai parengti informaciją, apie palaimintosios Jadvygos gyvenimą.

Vysk. W. Ziemba, kalbėdamas apie tikybos mokymą Lenkijoje, pasakė, kad joje dirba apie 37000 katechetų, iš kurių apie pusę – pasauliečiai. Vysk. J. Žemaitis, MIC, pastebėjo, kad Lietuva negalinti pasigirti tokiais laimėjimais, nes sovietmečiu tikyba buvo suvaržyta, bet po nepriklausomybės atgavimo būklė gerėjanti.

Kauno arkivyskupiui Sigitui Tamkevičiui lapkričio 3 d. Vokietijos Regensburge iškilmingai įteiktas Georg von Hertling medalis, skiriamas už nuopelnus Kat. Bendrijai. Iššiklėje pagrindinė kalba pasakė Vatikano Tikėjimo mokslo kongregacijos prefektas kardinolas J.

Lietuviai ...

(Atkelta iš 1-jo psl.)

dalyvavo ir tuometinis kp sekretorius (laikraštis rašo pirmininkas) ir dabartinis prezidentas A. Brazauskas, atsiskyres nuo sovietinio komunizmo. Tačiau pasipriešinimo simboliu prieš sovietinę vyriausybę liko tautinis konservatorius V. Landsbergis, pajėgęs ekskomunistus pašalinti iš valdžios.

Nežinomas muzikos mokytojas

Berlyno dienraštis "Berliner Morgenpost" lapkričio 13 d. savo komentare rašė, esą "nežinomas" muzikos mokytojas 1990 m. pasipriešino sovietinei galybei, nepabūgęs net ypatingų dalinių puolimo. 1991 m. Sov. Sąjunga sutriko, ir V. Landsbergis Hitlerio-Stalino sutartimi prarastą kraštą atvedė į nepriklausomybę.

Pergalė nebuvo ilga, nes jau 1992 m. lietuviai balsavimu pašalinę Landsbergio partiją ir pirmieji vėl Rytų Europoje grąžino komunistus valdžion. Tačiau po ketverių metų V. Landsbergis vėl pergyveno žėrintį grįžimą. Jo "Tėvynės sąjunga" sudarys naują vyriausybę, o pats V. Landsbergis jau žvelgia į prezidentūrą. "Ar tuo būdu pasireiškia Rytų Europoje nauja linkmė?" – klausia Berlyno dienraštis.

Ratzinger. Apdovanotasis skaitė pranešimą "Lietuvos Katalikų Bažnyčios persekiojimas ir pasipriešinimas", kuriame apžvelgta Tikinčiųjų teisėms ginti k-to veikla ir "LKB kronikos" leidimas. Arkivyskupas padėkojo vokiečiams už paramą ir solidarumą Sibiro tremtyje.

"Mažoji bendruomenė" – tai vaikų globos namai Šiauliuose. Jie įsikūrė šv. Jėzaus Širdies tarnaičių kongregacijos patalpose. Pradžioje bus globojami 5 vaikai. Kasmet bus priimama po 1 ar 2 naujus vaikus. Po septynerių metų juose gyvens 20 vaikų, kuriuos globos 5 vienuolės. Pasak seselės Ievos Norvaišaitės, globos tikslas parengti jaunus žmones prasmingam gyvenimui, suteikti individualų auklėjimą, todėl ribojamas auklėtinų skaičius. Miesto savivaldybė namams žadėjo skirti 30.000 litų ateinančiais metais. Valstybinuos kūdikių namuose tokiam pačiam vaikų skaičiui skiriama dvigubai daugiau.

Lietuvos "Caritas" federacijos ir Kauno miesto savivaldybės prieš metus įsteigtus Kartų namus spalio 25 d. pašventino arkivyskupas S. Tamkevičius. Tie namai – tai bendrinė jungti ir bendrai spręsti vienišų motinų ir vienišų senelių problemas. Juose šiuo metu gyvena dvylika senelių ir šešios motinos su devykais vaikais. Numatytos vietos: 25 seneliams, 10 moterims ir 12 vaikams. Namuose dirba 14 tarnautojų, vadovaujamy L. Kudarienės. Jų parengiamą finansavo Olandijos vyriausybė bei privačios firmos. Pašventinimo iššiklėje dalyvavo Olandijos vyriausybės atstovas O. Regout, pastebėjęs, kad šis užmojis yra drąsus projektas, kurio sukauptą patirtį bandys pritaikyti Olandijoje. Šiuo metu Kaune yra apie 100 vienišų senelių. Aktualu ir vienišų merginų problema. Trys tokios su vaikais įsikūrusios čia jau nuo praėjusių metų lapkričio mėn. Šių namų dvasiniais reikalais rūpinasi kun. J. Bujokas. Išlaiko juos "Caritas" federacija, remiama savivaldybės.

Įsteigta Kauno arkivyskupių kredito unija numato lėšas naudoti šventovių bei vienuolynų statyboms, remontams, religinio ugdymo programoms bei kitiems įstaigų ar organizacijų poveikiams. Steigimo sutartis patvirtinta spalio 20 d. Kredito unijos pradininkas kun. J. Stankevičius pareiškė, kad tokia įstaiga reikalinga padėti spręsti kylančioms finansinėms problemoms. Unijos nariais gali tapti kunigai, vienuolijos, Kauno arkivyskupijos įstaigos bei organizacijos dirbantys pasauliečiai. Šiuo metu unija turi 30 narių. Pagal Lietuvos įstatymus kredito unija įregistruojama, jei per 40 dienų nuo steigimo sutarties patvirtinimo jos nariais tampa bent 50 asmenų. Unijos steigimui pritarė arkivyskupas S. Tamkevičius.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių Namus)

Tel. 416 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Kelmė. Vaizdas prie Vilbėno upelio užtvankos

Nuotr. H. Paulausko

Lemiantis Lietuvos kompartijos posūkis

Pastangos išsivaduoti iš Kremiaus gniaužtų, lėmusios iškilimą Sąjūdžio, nuvedusios į nepriklausomybės paskelbimą. Tą vyksmą dokumentuotai atpasakoja savo veikalo pirmoje dalyje Algimantas Liekis. Ateityje gal pasirodys ir kitokių aiškinimų

JUOZAS VITĖNAS

Apie įvykius sovietų okupuotoje Lietuvoje, kurie privėdė prie nepriklausomybės atstatymo, neseniai pasirodė Algimanto Liekio knyga "LKP agonijos kronika", kurios pratarėje rašoma: "Knygoje pirmą kartą, remiantis archyviniais ir kitais dokumentais, mėginama nušviesti, kodėl ir kaip Lietuvos partinė organizacija buvo atskirta nuo TSKP, kaip susikūrė 'ištikinimų bolševikų' LKP, ant TSKP platformos, vadovaujama M. Burokevičiaus, pateikiama dokumentų apie LKP nusikaltimus lietuvių tautai ir Lietuvai, jos pastangas užgniaužti lietuvių Laivės siekiamą tiek pokario, tiek ir 'pervarkos' metais.

Lietuvos komunistų partijos (LKP) pertvarkymas prasidėjo maždaug kartu su Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio atsiradimu. 1988 m. birželio 3 d. susirinkę Mokslių akademijoje apie 500 mokslininkų, rašytojų, dailininkų ir kitų sudarė iniciatyvinę grupę pertvarkos sąjūdžiui sudaryti. Maždaug tuo pačiu metu Mokslo akademijos darbuotojai pradėjo svarstyti, kaip daugiau nei 200.000 narių turinčią LKP priversti, kad ji nesipriešintų Lietuvos nepriklausomybės atstatymui. Tuo reikalu 1989 m. kovo pradžioje Vilniaus universitete įvyko pasitarimas, kuriame buvo pritarta A. Liekio pasiūlymų pertvarkyti LKP taip, kad ji būtų ne tik savarankiška, bet ir turėtų programą be marksizmo-komunizmo dogmų.

Tam tikslui prie Mokslo akademijos buvo sudaryta iniciatyvinė grupė, kuri ėmėsi šio darbo. Vadovu buvo A. Liekis. Šios grupės parengtiems savarankiškos LKP dokumentams 1989 m. gegužės 30 d. pritarė Mokslo akademijos partinių organizacijų atstovai. "Savarankiška LKP – tai Nepriklausomybės

mos Lietuvos politinė partija su programa ir statutu ir veikianti Lietuvos respublikos konstitucijos nustatytoje rėmuose" – sakoma dokumente. Susirinkime taip pat pritarta, kad 1989 m. rudenį būtų sušauktas LKP suvažiavimas savarankiškai LKP įsteigti (37 psl.).

Sujudo ir LKP CK. Birželio 24 d. posėdyje buvo nutarta paskelbti partijos diskusiją dėl LKP statuso, o liepos 10 d. LKP CK sudarė komisiją LKP programiniams dokumentams parengti. Taip pat buvo sudaryta jai pagalbėti darbo grupė iš 55 asmenų. Pasak Liekio, tokia daugybė žmonių (iš viso 120) nieko rimto negalėjo nuveikti. Seni partiečiai net kėlė klausimą, ar atėjo laikas svarstyti partijos statutą. O LKP CK sekr. A. Brazauskas įtikinėjo, kad "Maskva mums netrukdo dirbti".

Tuo metu vyko diskusija dėl Vokietijos ir TSRS 1939 m. slaptyjų protokolų. LTSR AT prezidento sudaryta komisija rugpjūčio 22 d. paskelbė, kad šios sutartys yra neteisėtos. Toks nutarimas sukėlė "tikrųjų" komunistų pasipiktinimą. Dar labiau juos sujaudino Baltijos kelio demonstracija. Reaguodamas į tai, TSKP CK paskelbė grasinantį pareiškimą, kurį svarstant LKP CK visumos posėdyje rugpjūčio 28 d. buvo nutarta, kad Lietuva gali siekti tik didesnio ekonominio ir kultūrinio savarankiškumo TSRS sistemos ribose (40 psl.). Pasak Liekio, tai parodė LKP CK tikrąją Lietuvos suvereniteto sampratą.

Nepaisydama to, 1989 m. rugsėjo 13 d. Mokslo akademijos iniciatyvinė grupė sukviė respublikinį mokslo, mokyimo, kūrybos partinių organizacijų komitetą ir pačių organizacijų atstovų susirinkimą, kur turėjo būti apsvarstyti savarankiškos LKP programiniai dokumentai

ir neeilinio LKP suvažiavimo organizavimas. Susirinkimas vienbalsiai pritarė dokumentų projektams ir numatytam suvažiavimui dėl LKP reorganizavimo. Tam tikslui išrinko respublikinę koordinacinę tarybą (pirm. B. Genzelis) ir priėmė kreipimąsi į doruosius Lietuvos žmones, kuriame pareiškė: "Mes už savarankišką LKP, kuri kartu su kitomis pažangos jėgomis gali taikingai įgyvendinti Lietuvos nepriklausomybės, demokratijos, socialinio teisingumo siekius" (43 psl.).

LKP CK pamatęs, kad savarankiškos LKP įsteigimas jau ne be iliuzija, ėmė tartis su Mokslo akademijos iniciatyvine grupe dėl suvažiavimo ir dokumentų parengimo.

1989 m. spalio 12-13 d.d. įvykusiame LKP CK visumos posėdyje, nepaisant Gorbačiovo siūlymo sušaukti LKP suvažiavimą 1990 m. pavasarį, buvo nutarta šaukti gruodžio 19 d. Iniciatyvinei grupei prie Mokslo akademijos bei darbo grupei prie LKP CK pasiūlyta pateikti suvažiavimui tik vieną partijos programos bei įstatų projektą.

Po to spaudoje pasirodė straipsnių apie LKP nuopelnus, padaugėjo iš Maskvos atvykstančių komisijų, pasirodė Lietuvoje ir TSKP CK sekretorius V. Medvedevas. Tuo metu buvo gautas kitas grasinantis Gorbačiovo laiškas – kreipimasis į Lietuvos komunistus dėl padėties Lietuvos komunistų partijoje.

Laiškui apsvarstyti buvo sušauktas lapkričio 1 d. LKP CK posėdis. Aktyvistai aiškino, kad kelio atgal nebėra, kad persitvarkymas daromas pačios partijos labui. A. Brazauskas pripažino, kad LKP atsakinga už padarytas klaidas, bet jai turi būti sudaryta galimybė jas atitaisyti – atkurti Lietuvos valstybingumą.

Maždaug tuo pačiu metu pasirodė trečias LKP programos projektas, kurį parengė LKP CK sekretoriaus V. Baltruono vadovaujama grupė. Pasak Liekio, tai buvo visiškai subolševikintas LKP CK komisijos paskelbtų "LKP programos metmenų" variantas.

Savo programą rusų kalba buvo parengę ir "Jedinstvos" šalininkai, pasisakę už "vieningą TSRS" ir "vieningą TSKP". Tačiau pastarosios dvi programos nebuvo svarstomos partinėse organizacijose.

Nepaisant visokio spaudimo iš Kremiaus pusės ir savitarpio ginčų dėl partijos ateities, 1989 m. gruodžio 19-23 d.d. įvyko LKP suvažiavimas, kuriame 855 iš 1033 delegatų pasisakė už LKP atsiskyrimą nuo TSKP, o prieš balsavo 160 delegatų (54 psl.). Nemažai kalbėjusių abejojo atsiskyrimo tikslingumu, o A. Brazauskas sakė pritariąs savarankiškos LKP programiniams dokumentams, tačiau, jo nuomone, šalies ateitis yra suverenių valstybių sąjunga.

Suvažiavimas taip pat patvirtino A. Brazauską savarankiškos LKP CK pirmuoju sekretoriumi ir išrinko LKP CK 176 narius, kurių tarpe buvo aktyviausių Sąjūdžio seimo ir tarybos narių.

Prieš LKP atsiskyrimą bal-

(Nukelta į 4-tą psl.)

Mirties pranešimas

A+A

ANTANAS GATAUTIS

mirė 1996 m. lapkričio 14 d.

Paliko nuliūdime žmoną JUZEFA, dukras – LAIMA ir BIRUTE su šeimomis, sūnų EDMUNDA, vaikaičius, provaikaičius, brolių STASĮ su šeima Lietuvoje.

A+A

MONIKAI SAULIENEI

mirus Lietuvoje,

nuoširdžiai užuojautą reiškiamo jos vyrui šauliui VLADUI SAULIUI bei visiems giminėms Lietuvoje –
DLK Algirdo šaulių kuopos valdyba

A+A

JONUI KRIKŠČIŪNUI

Lietuvoje mirus,

jo brolių VYTAUTĄ su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

Vacys ir Marytė Vaitkai

A+A

ALEKSANDRUI MIKALAUSKUI

mirus,

liūdesio valandoje giliai užjaučiame žmoną ALDONĄ, sūnų ANDRIŪ su žmona, dukrą ANGELE su vyrų, vaikaičius – VERONIKĄ, LUKĄ, ERIKĄ, ALEKSANDRĄ, KATIE ir visus artimuosius –

Hamiltono pensininkų dainos vienetas

A+A

ALEKSANDRUI MIKALAUSKUI,

"Rambyno" buvusiam administratoriui mirus, žmonai ALDONAI, dukrai ANGELEI, sūnui ANDRIUI, broliams – STĖPONUI ir POVILUI, sesutei BRONEI, jų šeimoms bei artimiesiems nuoširdžiai užuojautą reiškia –

"Rambyno" vadovybė ir gyventojai

A+A

ALEKSANDRUI MIKALAUSKUI

mirus,

nuoširdžiai užuojautą reiškiamo žmonai ALDONAI, sūnui ANDRIUI ir dukrai ANGELEI su šeimomis, broliams – STEPONUI ir POVILUI bei sesutei BRONEI –

Hamiltono pensininkų klubas

MIELAI MAMYTEI

A+A

JULIJONAI PEČULIENEI

mirus,

kuopos vadą VYTAUTĄ PEČIULĮ ir jo šeimą nuoširdžiai užjaučia –

"Vilniaus" šaulių rinktinės valdyba ir VI. Pūtvio šaulių kuopos nariai

MIELAI MOTINAI

A+A

JULIJONAI PEČULIENEI

iškeliavus amžinybėn,

jos sūnui – šauliui VYTAUTUI, dukrai ALDONAI ir jų šeimoms reiškiamo nuoširdžiai užuojautą –

V. T. Gražuliai

S. M. Jokubaičiai

P. M. Krilavičiai

M. A. Pranevičiai

Ant karo sunaikintos šventovės pamatų Vilkaviškyje pastatyta nauja katedra – dar nevisai baigta

Nuotr. J. Piečiūčio

Išniekinta Kauno Igulos šventovė

“Kauno diena” 1996 m. lapkričio 11 d. laidoje paskelbė Gretos Čizinauskaitės pranešimą “Akibrokštas – išniekinta šv. Arkangelo Mykolo bažnyčia”. Jame rašoma, kad lapkričio 10 d. į sekmadienio Mišias susirinkę kauniečiai, ant šventovės durų rado raštelį: “šiądien šv. Mišias nebus”. Tuo pat pasklido gandai, kad šventovėn įsilaužę satanistai, viskas sudaužyta, išvogta. Tuo tarpu užrakintoje Igulos šventovėje triūsė apie 30 policijos pareigūnų.

Tą rytą apie 7 val. į šventovę atėjęs ūkvedys pastebėjo keistą tušumą. Atskubėjęs šventovės rektorius kun. Ričardas Mikutavičius, kurio pranešimas policijai tapęs bene svarbiausiu tos paros įvykiu mieste: apvogta mylimiausia kauniečių šventovė. Pasigesta 16 dail. V. Kvasio “Kristaus kentėjimo stočių”, 1995 m. nupirktų tiesiai iš parodos. Nebebuvo nė fotografo J. Valušio 25 nuotraukų. Išniekintas “Rūpintojėlis”, garsi J. Mikėno skulptūra, 1939 m. atstovavusi Lietuvai pasaulinėje parodoje Paryžiuje. Alejiniais dažais teptuku išvedžiota: “Stabas! Lietuviškas stabas!” Išniekinti ir kiti brangūs kūriniai: “Kauno baltoji madona” P. Deltuos skulptūra “Marija su Kristumi ant rankų”, prieš metus iš Vokietijos parvežtos Marijos skulptūrėlės. Apsižiūrėta, kad nebėra dviejų skulptoriaus Alg. Slapiko būsimo paminklo Lietuvos išėvijai maketų, net ir mažo paveikslėlio su Vatikano vaizdeliu. Sienos išteptos

įvairiais įrašais.

Vyresnieji policijos pareigūnai G. Aleksonis ir Ant. Ruzgas nustatė, kad vagys daiktus nešė, pakelta visa Greitojo reagavimo rinktinės “Aras” Kauno kuopa. Per valandą užsitęsusių paieškų įtarrimas pasitvirtino: suniokotas grobis rastas šventovės rūsyje, įmestas į pusantrą metro gylio ertmę. Vandalas gramdekliu nuskuto nuo drobės piešinį, dalį kūrinių apliejo kažkokiu skysčiu, sudaužė rėmus, suplėšė nuotraukas, viską pavertęs šiukšlių krūva.

Kun. R. Mikutavičius mano, kad šio išpuolio esmė – kūrų naikinimas. Norėta pažeminti, kas katalikams šventa ir yra garbinama. “Labiausiai bijau vieno, – pareiškė kunigas, – kad tai nebūtų viską savo kelyje sluojuanti stichija, kuri jau pasiekė Kauną ir nuvilnys dar toliau”. Prisiminė išpuolį prieš Ukmergės šv. Trejybės šventovę, Pašilės klebonijos sudeginimą, siautėjimą Vėlinių naktį Šilutės kapinėse, šventovės apipilimą Telsių rajone.

Manoma, kad piktadarys Igulos šventovėje pasilikęs iš vakaro. Čia pat esantis klebono darbo kabinetą nepalietas, nors jame laikomas sidabrinis ar paauskuotas šventovės inventorius. Neįsilaužta nė į aukų dėžutes. Tie daiktai nakties svečio (ar svečių) nedomino. Kiek žmonių šventovėje tą naktį šeiminkavo policijai dar nepavyko nustatyti. Rastas tik vienas liudininkas, kur apie 2.30 val.

Šv. Mykolo Archangelo (Igulos) šventovė Kaune, pastatyta 1895 metais, nepriklausomybės laikotarpiu naudota Kauno Igulos karių reikalams. Nuotr. K. Baliūnaitės

naktį girdėjęs neįprastą bildesį. Policijos aiškinimu, susidaranti prielaida, kad vandalizmas nešas nukreiptas prieš Dievą, bet “prieš konkrečią asmenybę – šios bažnyčios kleboną, rektorių R. Mikutavičių”. Išpuolio išvairėse pastarasis buvo išvykęs iš Kauno su 100 žmonių grupe, “Lietuvai papuošti draugija” ir Karaliaučiaus sritį, aukojo Mišias Tolminkiuje ir Įsrutyje. Prisimintina ir tai, kad kun. R. Mikutavičiui viešint JAV-bėse, iš jo kabineto buvo pavogta 6000 litų, suaukotų šventovės remontui ir atstatymui.

1996 m. lapkričio 14 d. gautomis žiniomis yra sulaukyti 4 paaugliai, įtariami išniekinę šventovę. Du iš jų yra vaikų globos namų “Viltis” auklėtiniai. Anot policijos pareigūno P. Beitnaro, šie vaikai esą sakę, kad pro nerakintas duris kartais įeidavę šventovėn, kur nakvodavę. Ieškomi dar keturi nepilna-

mečiai. Iš sulaukytų – jauniausias 9 m., vyriausias 14 m. Tačiau globos namų “Viltis” vedėja V. Tamašauskienė įsitikinusi, kad tą naktį siautėję ne jų globotiniai. Aiškinama, kad vaikai nebūtų galėję sugalvoti tokių užrašų, kuriais buvo išterliotos skulptūros ir sienos. Rektoriaus kun. R. Mikutavičiaus nuomone, šio vandalizmo esmė – kūrų išniekinimas. Policija tiria versiją, kad tai galėjo būti satanistų darbas.

Lapkričio 15 d. pranešimu, trys iš keturių sulaukytųjų prisipažinę, kad tą naktį siautėjo šventovėje. Dažus vaikėzai sako atsinešę iš “Merkurijaus”. Vyresniesiems įsakant plėšę nuo sienų paveikslus. Pedagogų teigimų, vienas iš sulaukytųjų turįs polinkį viską naikinti, neseniai supjaustęs patalynę ir pagalves. Tačiau dar neatsisakoma nuomonės, kad šventovę nusiaubęs vienas žmogus. Inf.

Po 52 metų Lietuvą aplankius XII

JUOZAS ŽYGAS

Pėsčias perėjau beveik visą Gedimino prospektą, kad galėčiau geriau susipažinti ir išžiūrėti. Maždaug žinoju, kur prieš karą buvo “George” viešbutis ir “Žalioji Štralio” kavinė. Tais laikais tai buvo kaip Kaune “Lietuvos” viešbutis ir “Konrado” kavinė. Bet viskas pasikeitė ir tegalėjau tik spėlioti.

Daugelyje vietų stovi kioskai, vieni didesni kiti mažesni, bet tvarkingi, o ne šiaip iš lentgalių sukalti – kaip yra buvę rašyta. Dabartiniame Vilniaus gyvenime jie atlieka svarbų vaidmenį. Juose galima ne tik spaudą nusipirkti, bet ir cigarečių, saldinių, kai kuriuose bananų, ir svarbiausia, troleibusų bilietėlių. Viename pirkome telefonų knygą (Vilniuje abonentai jų negauna).

Troleibusų šoferiai bilietukų nepardavinėja, juos reikia tuose kioskuose nusipirkti. Bilietai galioja tik vienai linijai, kurios yra gana ilgos. Aš pastoviai važinėdavau 3-čia arba 7-ta linija. Nežinia, kur jos prasidėdavo ir kur baigdavosi. Tik žinau, kad į troleibusą įlipęs (nerašau atsisdėjęs, nes retai sėdima vietą rasi) prie televizijos bokšto, kuris yra Karoliniškėse, pervažiuoji per visą Žvėryną ir paskui J. Jasinskio, Pamėnkalnio gatvėmis, kurios eina lygiagrečiai su Gedimino prospektu. Nr. 3 pasuka Jogailos gatve į Gedimino prospektą, važiuoja iki Katedros aikštės, o paskui pasuka Neries kryptimi, dešinėje palikdamas katedrą ir Gedimino kalną, o paskui pro šalį Šv. Petro ir Povilo šventovės ir Antakalnio kapinių. Kiek ta linija dar toliau eina, tai neteko važiuoti.

Septintosios linijos troleibusas, važiuodamas taip pat Pamėnkalnio gatve, užuot sukęs į kairę Jogailos gatve, pasuka į dešinę Pylimo gatve ir važiuoja į geležinkelio stotį, kur netoliese yra ir autobusų stotis. O paėjus į kairę visai netoli yra Aušros Vartai.

Jeigu kas į Vilnių tik savaitę ar dviem tenuvažiuoja, tai šių dviejų troleibusų linijų užtenka. Mat 3-čioji linija apjuosia

senamiestį iš kairės, o 7-toji – iš dešinės. Aš kairę ir dešinę varčiau dėl to, kad pagal Vilniaus planą yra sunku orientuotis, kur yra šiaurė. Uždėjus Vilniaus planą ant Lietuvos žemėlapių, matyti, kad kairė yra vakarai. Žinoma, norint su senamiesčiu susipažinti, reikia ir pėsčiomis gerokai pavaikščioti.

Norintiems su Vilniumi susipažinti reikėtų žinoti, kad muziejai dažniausiai pirmadienį ir antradienį yra uždaryti. Be to, ir prieš 12 val. yra uždaryti. Gedimino kalnas ir pilis irgi muziejumi yra laikomi. Nors yra daug kalbama apie turizmą, tačiau muziejai prie to visai nesitaiko. Visi turėtų į lankytinų vietų sąrašą ir katedros požemius įtraukti. Jie yra saugūs, apšviesti, nors vietomis reikia kiek pasilenkti, bet ropoti niekur nereikia. Čia aš kalbu apie naujai atidarytas požemius dalis. Yra verta paskaityti mūsų istorijos knygą, kuri yra šiuose požemiuose atidengta. Yra aiškiai matomi trys kultūriniai sluoksniai. Giliausias sluoksnis vadinamas pagonišku, kuriame yra dar aukuro liekanos (bet aš jų nepastebėjau). Galbūt todėl, kad vadovė buvo tolokai. Paskui yra vadinamos mindauginės katedros pamatai (buvo sunaikinta). O virš jų yra vytautinės katedros pamatai.

Pavienių asmenų į požemius neleidžia. Reikia prisidėti prie kokios nors grupės, bet jų beveik visuomet būna. Kai mes lankėme, savo eilės laukė dvi grupės. Viena buvo lenku, o antra – lietuvių prie kurios mes ir prisidėjome. Apskritai Vilniaus senamiestyje matyti daug ekskursijų. Didžioji jų dalis yra nelietuviai.

Vilniuje galima matyti ne tik ekskursijas, bet ir įvairius keistuolius. Porą sykių mačiau baltai apsirėngusius paauglius su varpeliais, kurie ėjo jais skambindami garsiai šaukdami: “Hei hei, hei, hei Krišna”. Kita grupė irgi kažką panašaus šaukė.

Vilnius yra spalvingas miestas, išlaikęs šimtmetines tradicijas kaip Rytų ir Vakarų kultūrų kryžkelė. Dabar tie Rytai jau yra prasiplėtę – matyti daug ja-

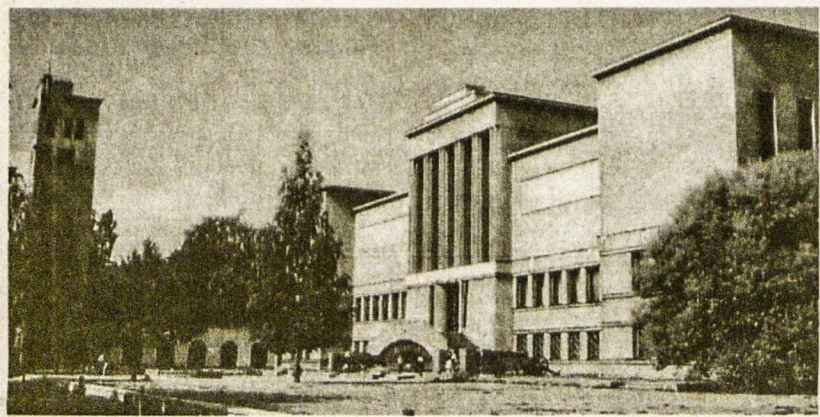
ponų, korėjiečių, gal būt net iš Indonezijos salyno. Tik Afrikos atostovų dar nedaug, nors porą juodųjų mačiau pakraunant sunkvežimį.

Vilniuje yra daug rusų, tačiau į akis jie nekrenta. Komunizmo pėdsakų yra dar daug, bet daugiausia tai žmonių galvosenoje ir elgesyje. Išskyrus jaunimą, besišypsantių veidų labai reta. Bandžiau iš Aukų gatvės pusės įeiti į buvusius KGB rūmus, bet nepavyko. Ant durų užrašas “Uždaryta, vyksta kapitalinis remontas”. Pavyko į vyriausybės rūmų vidų įeiti – tai buvęs LK partijos centrinio komiteto pastatas. Ką tie “liaudies sūnūs” sau statė, kapitališkai statė. Visur marmoras ir granitas. Laiptai – kaip į sosto salę nušlifuoti taip, kad reikia atsargiai kojas dėlioti. Galbūt tai sąmoningai padaryta, kad valdantieji blaivūs vaikščiotų. Juk būtų labai nemalonu, jeigu koks komisaras ar CK pirmininkas nuriedėtų laiptais!

Bet ir šiaip reprezentaciniai pastatai yra solidžiai pastatyti. Pz. Operos ir Sporto rūmai. Be jų yra daugiau pastatų, kurie bent iš lauko imponuojančiai atrodė. Minėtina “Neringos” kavinė Vilniuje, architektų brolių A. ir V. Nasvyčių statyta. Kavinė gražiai ir jaukiai įrengta, moderni beveik visais atžvilgiais. To negalima pasakyti apie daugiabučių pastatus. Jie iš lauko žiūrint yra monotoniški, o viduje: koridoriai, keltuvai ir laiptinės daro slegiantį įspūdį. Maži vaikai, kurie tokiuose pastatuose auga, manau, užaugs psichologiniu požiūriu skirtingi žmonės, palyginus su tais, kurie auga vienos ar dviejų šeimų namuose.

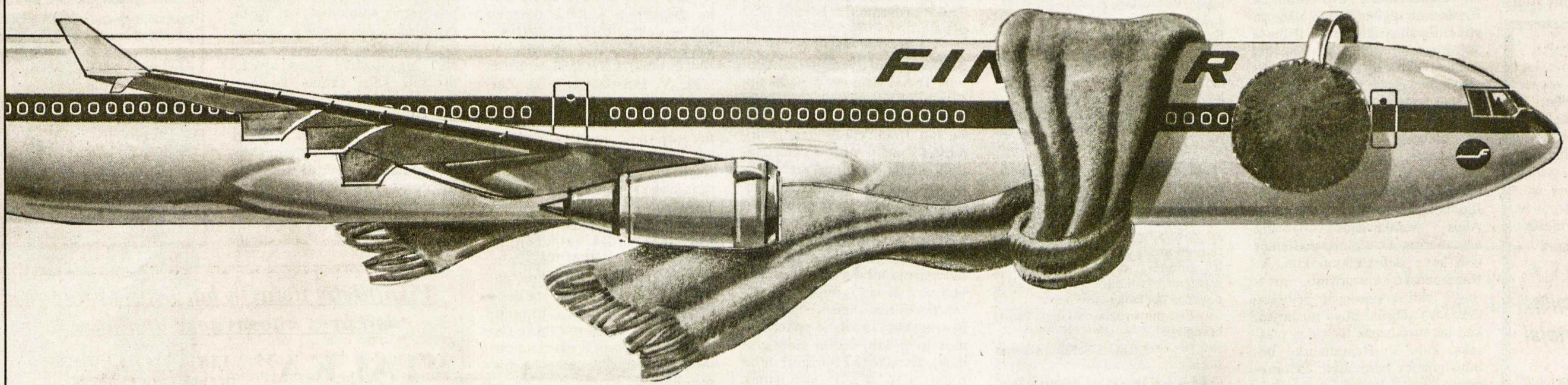
Sovietinis žmogus turėjo būti auginamas kaip narve, kad laisvės pojūčio neturėtų. Kolektyve augęs, kolektyve dirbantis ir kolektyviškai mąstantis. Mat visa sistema buvo prieš individualią laisvę nukreipta. (B.d.)

● Savo tautiškumą bei žmoniškumą tiksliai supranta žmogus visuomet yra dviejų tėvynių pilietis – savo ir viso pasaulio. DR. J. ERETAS

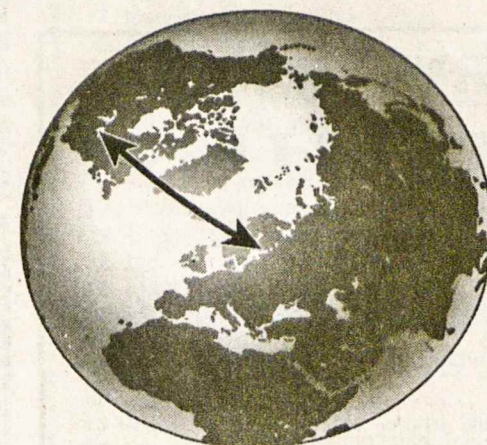
Vytauto Didžiojo kultūros ir karo muziejus Kaune, remiant vyriausybei pastatytas visuomenės lėšomis ir 1934 m. vasario 16 d. pašventintas

WINTER PRICE FREEZE

VILNIUS FROM \$875⁰⁰

Jei žadate šią žiemą keliauti į Europą, dabar yra pats laikas užsisakyti kelionę. Tuo labiau, kad Norvista užšaldė bilietų kainas. Skriskite Finnair linija, pasižymėjusia geriausiomis paslaugomis, patikimumu ir saugumu. Sužinosite, kodėl Norvista savo įgyta patirtimi kelionių surengimo srityje yra pirmaujanti bendrovė kelionėms Šiaurės Europoje. Nelaukite pavasario – skambinkite dabar, pasinaudokite užšaldytomis žiemos kainomis.

FINNAIR

Norvista

Finnair is a partner in AEROPLAN.

GATEWAY TO THE WORLD

Contact your travel agent or call Norvista Tours at (416)222-0203 or 1-800-461-8651.

Finnair flights from New York, with Air Canada connection from/to Toronto, Montreal and Ottawa.

Some restrictions apply. Applicable airport taxes not included.

LAISVOJE TĖVYNĖJE

PIRTIS KUPIŠKYJE
Kupiškėnai, privatizavimo karštingėje netekę vienintelės viešosios pirties, neturėjo kur maudytis. Tad Kupiškio rajono taryba, atsigavusi po privatizavimo karštingės, individualiai E. Varanausko visuomeninio maitinimo įmonei dešimčiai metų parūpino 120.000 litų kreditą kitai pirtčiai įrengti. E. Varanausko įmonė bus atleista nuo kai kurių mokesčių, jei ne mažiau kaip vieną dešimtmetį praus kupiškėnus pagal Kupiškio rajono tarybos nustatytą kainą, kuri dabar yra trys litai. E. Ivanausko visuomeninio maitinimo įmonės savininkai po kelių mėnesių pirties pastatę įrengs alkoholinių gėrimų barą ir atskirai išnuomuos šeimyninę suomišką pirtį. Šių papildomų įrenginių finansaiska nerems Kupiškio rajono taryba.

liną Gaidienę, neščią Veroniką Gaidienę, pusės metų Albina Gaidytę. Jų ieškomas Leopoldas Gaidys buvo rastas užtroškęs namo rūsyje. Tie keturi sribai kaltais neprispazino, ypač jų būrio žiaurusis vadas Kirilas Kurakinas, kurio bijodavo visa Antazavė. Jis teisinosi tada tarnavęs sovietų armijoje ir Antazavėje nebuvęs. Liudininkai betgi ji yra matę Antazavėje bei jos apylinkėse. Šią bylą 1996 m. spalio 28 d. svarstė Vilniaus apygardos teismo baudžiamųjų bylų skyriaus kolegija. Ir vėl ta pirmoji Lietuvos sribų neuzbaigta byla buvo atidėta. Jos metu mirė ligininė išvežtas Jonas Šakalys. Mat dabar tie kaltinamieji sribai jau yra septyniadešimtmėčiai senukai. Atrodo, kad laukiama ir kitų tautdūdyt apkalntų Antazavės sribų mirties.

AMŽINAS SOVIETŲ PILIETIS
Sausio tryliktosios nusikaltėlių byla Vilniuje buvo pradėta 1996 m. lapkričio mėnesį. Jai paruošta kaltinamoji medžiaga turi jau tryliką tomų su penketu tūkstančių puslapių. Advokato savo gynybai atsiskak Sovietų Sąjungos komunistų partijai priklausiusios Lietuvos kompartijos skyriaus vedėjas Juozas Jermalavičius. Pasak jo, advokato jam nereikia, nes jis šioje byloje neturi nuo ko gintis. Įdomus yra jo pareiškimas Vilniaus apygardos pirmininkaujantiam teisėjui Albinui Sirvydžiui, tikriniams teisiamųjų asmenybes. J. Jermalavičius tartų žodžių citatą skaitytoms pateikia "Lietuvos aidą" atstovas Edmundas Grinys. Esą Juozas Jermalavičius, neturintis nuo ko gintis, teisėjui A. Sirvydžiui drąsiai pareiškė: "Buvau, esu ir būsiu SSSR pilietis, neatsisakysiu savo tėvynės – Tarybų Sąjungos ir būsiu ištikimas liaudžiai, kovojantią dėl imperializmo nuvertimo..."

NUTEISTI KLEBONO ŽUDIKAI
1996 m. sausio 27 d. Ukmergėje buvo žiauriai nužudytas Šv. Trejybės šventovės septyniadešimtmėtis klebonas kun. Vaclovas Ramanauskas, paskolines 10 litų pas jį užėjusiems Sauliui Vaitkūnui ir Gintautui Ilgūnui. Pasirodo, jiems tada buvo pritrūkę litų degtinė. Dešimties pasiskolintų litų neuzteko. Tad tiems jaunuoliams ir kilo mintis apiplėšti vienšą senuką kleboną kun. V. Ramanauską. Prie jų prisijungė ir Ukmergės turgun atvažiavęs Algis Vaitkevičius. Šie vyrukai yra jau anksčiau keliskart teisti pavojingai vagys ir plėšikiai. Klebonas kun. V. Ramanauskas buvo sumuštas ir pasmaugtas ant kaklo užnerta virve. Žudikai iš jo buto išsinešė 300 litų, alkoholinių gėrimų, dvi striukes bei kitų daiktų. Visa tai pasidailiję parke, jie išsiskirstė. Tačiau buvo susekti ir sumti jau sekančią dieną. Saulius Vaitkūnas už klebono V. Ramanausko nužudymą gavo 14 metų kalėjimo. Jo sėbrai buvo teisiami tik už apiplėšimą. Tad Gintautas Ilginis kalės devynerius metus, o Algis Vaitkevičius – tik aštuonerius. G. Ilginis, prisiejęs visą kaltę dėl klebono kun. V. Ramanausko nužudymo, areštineje bandė pasikarti gelbėdamas savo sėbrus. Buvo nustatyta, kad jis, turėdamas tik vieną plaštaką, kun. V. Ramanausko nebūtų galėjęs pasmaugti. Duomenimis apie šį teismą pasinaudota korespondento Donato Stravinsko pranešimu "Lietuvos ryto" skaitytojams. V. Kst.

KAPINĖS ŠIAULIŲ CENTRE
"Lietuvos rytas" spalio 22 d. paskelbė ELTOS pranešimą apie tebevykstantį ginčą dėl karių kapinių išskeldinimo iš Šiaulių miesto centro. Šį klausimą svarstė Kultūros paveldo objektų apsaugos ir priežiūros komisija, veikianti prie Lietuvos kultūros fondo ir turinti septyniolika narių. Į paskutinį komisijos posėdį tą kapinių reikalą atvyko tik devyni nariai, bet ir atvykusių nuomonės išsiskyrė. ELTOS pranešime rašoma: "Šiauliečiai dar ginčijasi dėl šių karo metų kapinių – išskelti jas į miesto pakraštį, Ginkūnuose, esančias dar vienas karių kapines, ar neiškelti. Šįkart iš devynių atėjusių komisijos narių keturi balsavo už kapinių išskėlimą, motyvuodami tuo, kad čia palaidoti okupantų kariai, kad miesto centras – per daug triukšminga vieta kapinėms. Prieštaraujantys savo nuomonę argumentavo tuo, kad miręs žmogus – nebe priešas, kad palaikyti nebus galima surasti, juolab – identifikuoti ir kad mirusiųjų ramybė neturi būti drumsčiama".

LAUKIAMA STRIBŲ MIRTIES?
Jau kelis kartus šiame skyriuje teko rašyti apie Lietuvos teisiamus keturis Antazavės sribus – jų vadovą Kirilą Kurakiną, Petrą Bartaševičių, Juozą Šakalį ir Joną Šakalį, kaltinamus visos Gaidžių šeimos sužadymu 1945 m. gegužės 15 d. Zarasų rajono, Antazavės valsčiaus Salinių kaime. Tie sribai, ieškodami nuo sovietų kariuomenės besislapstančio Leopoldo Gaidžio, apsupo ir padegė jo namą. Tada jie nušovė pro langą iššokusias senukę Karo-

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed's Limited
šeima ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaučia kitus"

Sudbury Ontario

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

siunčia siuntinius ir pinigus į Lietuvą:

- \$8 kub. pėda, priimame bet kokias dėzes.
- \$18 pristatymas iki 50 kg į vieną adresą.
- Atsižvelgiant į Lietuvos muitinės įstatymus, vienam asmeniui be muito galima siųsti tik 31.5 kg.
- Kad būtų geriau visiems, pageidaujame, kad dėžės nebūtų sunkesnės kaip 20 kg.
- Iš toliau siūsti U.P.S.
- Siunčiant dolerius iki \$2,000 – 4%, plius pristatymas.
- Siunčiant daugiau kaip \$2,000 – 3%, plius pristatymas.
- Kanados dolerių pristatymas – \$15 (kan.), Amerikos dol. – \$12 (amer.).

Montrealyje – Leonas ir Genė Balaišiai ..... tel. 514 366 8259
Hamiltono apylinkėse – Bernardas ir Danutė Mačiai ..... tel. 905 632-4558
Delhi, Simcoe – Andrius ir Gertrūda Ušvalta ..... tel. 519 773-8007

Dėl pinigų siuntimo, maisto siuntinių kainoraščių, ar dėl platesnių informacijų prašom rašyti ar skambinti **Vytui ar Genei Kairiams**, 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ont. L8E 5A6
Tel. 905 643-3334

Pareigūnai Lietuvos ambasadoje Kanados sostinėje Otavoje. Jie dalyvavo Baltiečių vakare parlamento rūmuose. Iš kairės: Lietuvos respublikos ambasados patikėtinis J. Paslauskas, KLB krašto valdybos pirmininkas A. Vaičiūnas, p. Andriškevičienė, Lietuvos kariuomenės vadas gen. J. Andriškevičius, plk. St. Murza, kpt. R. Diržinauskis, mjr. R. Gasparavičius

A.A. STASYS BERŽINIS

Delhi-Tillsonburg, Ont.
PAGERBDMAI a. a. STASĮ BERŽINĮ, mirusį 1996 m. lapkričio 2 d., jo atminimui aukojo:
Šv. Kazimiero parapijai: \$25 – D. R. Hoover, E. J. Gudinskai, M. Miceikienė, Z. P. Augaičiai, V. Jakubickienė, S. Vilimienė, B. E. Vyšniauskai, N. Ivanauskienė, A. Klemkienė, M. J. Rybiai, M. J. Vieraiciūnai, A. K. Ratavičiai, A. J. Vieraiciūnai, L. Rugienius, E. J. Mačiulis, M. Obelėnienė, D. Rugienytė, L. J. Vitai, V. B. Cvirka, A. Aleliūnienė, H. Moritz, J. Jurėnas, T. P. Pargauskai, J. Jocas, E. G. Rugienija, A. Babekas; \$15 – L. Gurklienė, P. J. Pargauskai; \$10 – F. Martinkėvičius, P. Pekarskienė, D. Vindašienė, E. Rasokienė, S. Zadaruskienė, M. Sutkaičienė, V. Bartulienė, A. E. Paulauskai, P. Lapienius. Iš viso \$695.
"Tėviškės žiburiams": \$25 – M. Miceikienė; \$20 – D. M. Norkai, R. Dumčius; \$10 – V. Galeckas, M. Povilaitienė, A. K. Ratavičiai, J. Lingaitis, B. Stonkus, B. V. Vyta, T. P. Pargauskai. Iš viso \$135. J. Vitas
Sibiro tremtinių grįžimo fondui: \$50 – KLB Delhi-Tillsonburg apylinkės valdyba; \$25 – L. Strumilienė, A. Ušvaltas; \$20 – N. Ivanauskienė, M. J. Rybiai, O. Čekienė, A. K. Ratavičiai, A. S. Steigvilai, M. Miceikienė, B. Lukošienė, P. Vežauskas, A. Žebertavičius, J. Lukšys; \$15 – S. J. Comeau, V. Kanapka, V. Repšys; \$10 – F. Martinkėvičius, B. Diršienė, T. Stankus. Aukas atsiuntė J. Vitas. Nuoširdžiai dėkojame velionio šeimai, rinkėjui ir visiems aukotojams –
KLK moterų dr-jos centro valdyba

Delhi, Ontario
PADĖKA
Šią vasarą, ištikus nelaimėi, teko gydytis ligininėje, kur skausmus ramino ne tik gydytojai vaistais, bet ir giminės, draugai, pažįstami, siūsdami užuojautos žodžius, gėles, dovanas bei lankydami mane.
Esu nuoširdžiai dėkinga Jums, brangieji!
Elzbieta Strodmskienė

Hamilton, Ontario
VAIKO TĖVIŠKĖS NAMAMS aukojo a.a. H. Kačinsko atminimui pagerbti: \$25 – KLK moterų dr-jos Hamiltono skyrius; \$20 – F. Venskėvičienė; \$10 – R. Choromanskytė, B. Skverėckienė. A. a. A. Mikalauskas atminimui pagerbti: \$20 – D. Švažas, V. ir M. Kazlauskai; \$10 – R. Choromanskytė, B. Skverėckienė. Nuoširdūs aciū. E.K.

Retėjančių gretų slinktyje

Atsiveikinant su a.a. Stasiu Beržiniu

Mažesniuose lietuvių telkiniuose veikėjų netektys palieka nebeapgdomą, giliai ir skaudžią įpjovę veiklos organizme. Paskutinioji žaidza – Kanados Delhi-Tillsonburg KLB apylinkėje, kai 1996 m. lapkričio 2 d. savo ūkio miške žmona Regina rado šalia apsvertusio traktoriaus nebegyva savo vyrą a.a. Stasį Beržinį, ilgametį šios apylinkės bendruomenės pirmininką, sauliu kuopos darbuotoją, lietuvių Šv. Kazimiero parapijos veikėją, choristą, uolų talkininką. Velionis nebuvo iš tu, kuriuos reikia prašyti ką nors atlikti. Jis pats stebėjo ir matė, ragindavo kitus, kai reikėjo, telkė jėgas, kiek tik ten jų buvo, kad apylinkė ir parapija rodytų neabejotiną lietuvišką gyvybę. Lietuviybė niekada nebuvo jam svarstyto dalyku, svetimoji padangė per daugelį metų nesuzlugdė dar iš Lietuvos atsivežtų įsitikinimų. Su žmona Regina išaugino lietuvišką dvi dukras Laimą ir Audrą, du sūnus Juozą ir Praną. Vaikai nuėjo savais keliais, bet seimoms įdiegti gyvenimo būdo bei mąstymo principai juos įkvėpė laiko iki šių dienų.

Velionis gimė 1917 m. vasario 27 d. Zemaitijos Papilėje. Išmoko dailinės amato, Šiauliuose tarnavo 8-tame pėstininkų pulke, įsigydamas vyresnio puskarininko laipsnį, karo metu priklausė savisaugos daliniams, po karo su vokiečiais kurį laiką buvo uždarytas belaisvių stovykloje Italijoje; neilgai gyveno

baltiečių benamių stovykloje Vokietijoje, 1947 m. pavasarį išvyko į Angliją. 1951 m. ten vedė Reginę Dumčytę. Po metų abu atvyko į Kanadą, kurį laiką gyveno Toronte, priklausė Priskėlimo parapijai, 1960 m. nusipirko tabako ūkį Viena, Ont. apylinkėje, kur velionis išgyveno iki savo mirties.
Pašarvotas buvo Tillsonburgo Verhoeye laidotuvų namuose. Čia su velioniu atsiveikino gausūs šios apylinkės lietuviai ir organizacijų atstovai-vės. Gedulinės mišios lapkričio 5 d. įvyko Šv. Kazimiero lietuvių šventovėje Delhi, Ont. Jas atvijo klebonas kun. L. Kemšis, giedojo parapijos choras, skaitinius skaitė velionies žentai Gailius Senkevičius ir Algis Šeškus. Buvo pilnutėlė šventovė dalyviu, kurių daugelis po Mišių lydėjo velionį į Šv. Jono lietuvių kapines Mississaugoje, Ont.

Atvykusiems susijungus su gausiu torontiečių būriu, belaukusiu kapinėse, po laidojimo apeigų ir maldų atsiveikininio žodį tarė KLB krašto valdybos pirm. A. Vaičiūnas. Nuėmus nuo karsto trispalvę, sugiedotas Tautos himnas. Dėdami gėlių žiedėliai ant karsto išreiškė šios staigios ir skaudžios netekties peryvenimą ir paskutinį atsiveikininimą su velioniu. Iš kapinių į Anapilę parapijos salę pietų susirinko daugiau kaip 150 laidotuvių
Č. Senkevičius

Lemiantis Lietuvos kompartijos...

(Atkelta iš 2-ro psl.)

savę delegatai gruodžio 20 d. naktį surengė savo susirinkimą, kurį pavadino VI LKP CK konferencija. Buvo sudarytas LKP (TSKP) CK ir jo pirmuoju sekretorium išrinktas M. Burokevičius. Nutarta tęsti LKP veiklą TSKP sudėtyje, vadovaujantis TSKP programa ir įstatais (251 psl.).

1989 m. gruodžio 25 d. Maskvoje buvo suauktas neeilinis TSKP visumos posėdis apsvartyti LKP suvažiavimo nutarimus. Gorbaciovas sakė, kad šie nutarimai yra smūgis politinei reformai ir viltims demokratijos dvasia atnaujinti socialistinę visuomenę. Kaltino A. Brazauską ir jo bendradarbius už nuolaidas Sąjūdžiui. Gorbaciovas sakė, kad negalima atsiskirti vieningos TSPK struktūros, nes partija virstų beformiu klubu.

Po to buvo leista kalbėti A. Brazauskui (knygoje pateikiama jo ir kitų kalbų stenogramos). Jis sakė, kad priimti nutarimai nėra TSKP skaldymas, bet kelias nustatytai naujoms ryšiams su TSPK, kuriame iškyla valstybių suvereniteto problema. Artimiausia šalies ateitis – suvereninių valstybių sąjunga. Gorbaciovas jo kalbą kelis kartus pertraukė replikomis ir klausimais. Savo kalbą A. Brazauskas baigė citata iš LKP kreipimosi į TSPK CK: "Mūsų

kėlias – ne jėgų skaldymo. Mūsų apsisprendimas – ne iššūkis idėjoms draugams... Mūsų tikslas – demokratinis socializmas, kurio norime siekti drauge su visais Tarybų Sąjungos komunistais lygia partneryste ir bendra pervertavus strategija" (71 psl.).
Po to debatavo, kurie truko dvi dienas kalbėjo daugiau nei 30 delegatų. Iš jų tik trys – LAT prezidiumo pirm. V. Astrauskas, LKP CK antrasis sekret. V. Beriozovas ir B. Zaikauskas mėgino pateisinti LKP suvažiavimo organizatorius ir nutarimus.
Visumos posėdžio nutarimams parengti ir jiems įgyvendinti buvo sudarytos dvi komisijos, į kurias įėjo A. Brazauskas ir M. Burokevičius. Tikėtasi, kad jiedu sutiks susijungti, ir LKP vėl taps TSKP padaliniu. Bet taip neįvyko. Kremlius, galutinai nusivylęs savarankiškos LKP veikėjais, ėmė visap remti M. Burokevičiaus partiją ir taikyti politines bei ekonomines sankcijas nepriklausomybę pasiskelbusiai Lietuvai.

Taip apžvelgęs LKP vidinę kovą už išsilaisvinimą iš Kremliaus gniaužtų autorius plačiai aprašo LKP darbus ir nusikaltimus lietuvių tautai sovietų okupacijos metais (97-291 psl.).
Knyga gerai dokumentuota. Joje yra pateiktą 260 citatų iš įvairių šaltinių.
(Algimantas Liekis, LKP agonijos kronika. Dokumentinė apybraiža. Žurnalo "Lietuvos mokslas" leidinys. Redaktorius – Juozas Misevičius. 344 psl., 1996 m.).

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

"Lietuvos aidas" 1996 m. spalio 25 d. laidoje paskelbė keistokai skambantį dabar JAV esančio plaukiko Raimondo Mažuolio faksu atsiųstą pranešimą Lietuvos plaukimo federacijai. Tame pranešime rašoma "Aš norėčiau informuoti jus apie mano norą pakęsti pilietybę ir atstovauti JAV. Kaip jūs žinote, šiuo metu esu Lietuvos pilietis, bet labai greitai tapsiu JAV piliečiu. Amerikoje gyvenu nuo lapkričio mėnesio ir esu vedęs. Mano žmona Amy yra JAV pilietė nuo 1994 m. lapkričio mėnesio. Ateityje aš niekada daugiau neatstovausiu Lietuvai jokiose varžybose. Prašau priimti mano padėką už jūsų paramą praeityje". Vilniuje leidžiamas "Lietuvos aidas" praneša, kad R. Mažuolis prieš kelias dienas skambino Vilniui savo buvusiai treneriui Valentinai Kuzminai. Esą koliai, kuri jam skaudėjo Atlantos olimpiadoje, dabar jau padaryta operacija. Plaukikas Raimondas Mažuolis pasakojo kad jis ruošiasi pradėti treniruotes ir bandys patekti į JAV plaukimo rinktinę.

Tauragės lietuvių klubas Čikagos lietuvių rugsėjo 15 d. pakvietė į savo veiklos keturiadešimtmečio balių Šaulių namuose. Jiems grojo ir linksmą programą atliko Algimantas Barniško kapekono nariai, padainavę gražių dainų. Svečius aptarnavo jaunos lietuvaits, gerai kalbančios lietuviškai. Baliuje dalyvavo ir Čikagos tauragiškių klubo pradininkai Ona ir Petras Peteriai. Po ilgos pertraukos Petras Peteris vėl yra šio klubo išdininkas, Ona Peterienė – valdybos narė.

Vokietija

Schleswigo-Holsteino festivalio orkestras savo narių skaičių kasmet papildo konkurėns atrankos būdu. Šiemet tame orkestre grojo M. K. Čiurlionio meno gimnazijos aštuoniolikmetė smuikininė Rūta Lipinaitė, konkurėsinė orkestrantų varžybose užėmusi II vietą. Ji grojo visą mėnesį, kasdien atlaikydama aštuonias valandas trunkančias repeticijas ir rengiamus koncertus. Šį rudenį R. Lipinaitė pradėjo smuiko studijas Lietuvos muzikos akademijos prof. R. Katiliaus klasėje.

Vokiečių labdaros organizacijos savo siuntomis vis dar remia Lietuvą. Kartais tos siuntos atkeliauja į miestų, kuriuose buvo pokarinės lietuvių DP stovyklos. Ją, berods, turėjo ir Vechta. Dabar šio miesto "Caritas" organizacija Marijampolėje padėjo įsteigti senelių globos namus ir juos remia siuntomis. Per pastaruosius kelerius metus iš Vokietijos Vilkaviškio vyskupijos "Caritas" organizacijai buvo atvežta daugiau kaip simtas labdaros siuntų, skirtų senelių globos namų gyventojams ir sunkiai besiverčiančioms šeimoms. 1996 m. paskutinėmis spalio dienomis viena tokia siunta, svėrusi net 12 tonų, buvo atvežta Marijampolės rajono Akviluose įkurtiems "Vaiko tėviškės namams". Šią siuntą atvežė Sonderhauseno miesto at-

stovai ir jo Raudonojo Kryžiaus pirm. K. Genselis. Tą 25.000 vokiškų markių vertės siuntą surinko miesto Raudonasis Kryžius bei kitos organizacijos.

Lenkija

Lenkijos lietuvių jaunimo sąjunga yra įsteigta 1994 m., bet vis dar žengia pirmuosius žingsnius. Jos dabartinę valdybą sudaro pirm. Darius Nevulis, valdybos narės Jolanta Jonušonytė, Irena Gasperavičiūtė, Virginija Valenskaitė ir Rasa Paransevičiūtė. Sąjunga betgi turi tik 30 naujų narių. Jon gali įsijungti kiekvienas jaunuolis nuo šešiolikos iki trisdešimt penkerių metų amžiaus. Lenkijos lietuvių jaunimo sąjunga (LLJS) kaip ir kitos lietuviškos organizacijos stengiasi suburti ir suvienyti Lenkijos lietuvių jaunimą. Tačiau lig šiol tos LLJS pastangos palyginti labai menkos. 1996 m. buvo tik surengtas vaikų šokių festivalis, Punksko krašto lietuviškų estradinių ansamblių šventė ir gimnazistų susitikimas su abiturientais.

Punksko lietuvių gimnazija gyveniman jau yra išleidusi apie 800 jaunų žmonių. 1996 m. rudenį naujuosius mokslo metus pirmojoje klasėje pradėjo 32 mokiniai. Visų abiturientų likimas nėra žinomas. Tad gimnazija džiaugiasi bent 1993 m. gyveniman iškeliauvusia abituriente Dalia Uzdi-laite, kuri dabar jau yra Lietuvos muzikos akademijos absolventė.

Australia

Andrius Klimaitis, Lietuvos kariuomenės kūrėjas savanoris, kovų su bolševikais, bermontininkais ir lenkais dalyvis, mirė 1996 m. rugsėjo 18 d. Pertho lietuvių kolonijos australų prieglaudoje. Velionis gimė 1903 m. liepos 28 d. Skiemonių miestelyje. Savanoriu kariuomenės įsijungė šešiolikos metų amžiaus. Nepriklausomybės metais dirbo viešojo policijoje ir vėliau gautame mažame ūkyje Kėdainių apskrityje. Ten pradėjo šeimyninį gyvenimą. Australonijoje iš pokario Vokietijos DP stovyklų atvyko 1949 m. Pertho velionis įsteigė savanorių ir ramovėnų skyrius bei jiems ilgus metus vadovavo. Palaidotas rugsėjo 21 d. Karrakattos kapinėse. Gedulines Mišias St. Francis šventovėje atnašavo lietuvių kapelionas kun. dr. Savickis, atlikęs ir laidojimo apeigas kapinėse. Prie kapo duobės lietuvių vardu atsiveikino J. Jaudegis.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į **Angele Šalvaitę, B.A.**, pirkimo ir pardavimo atstovę. J. mieliai jums patarnaus. Darbo tel. 705 429-2121 ar 705 445-5640 namų tel. 705 429-6428

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki 1.75%	Asmenines nuo 9.75%
santauapas 2.25%	nekiln. turto 1 m. 5.200%
kasd. pal. taupymo sąsk. 1.50%	INDELIJAI:
90 dienų indėlius 2.25%	180 dienų indėlius 2.25%
1 m. term. indėlius 2.75%	2 m. term. indėlius 3.50%
3 m. term. indėlius 4.25%	4 m. term. indėlius 4.50%
5 m. term. indėlius 4.75%	RRSP ir RRIIF (Variable) 2.50%
1 m. ind. 2.75%	2 m. ind. 3.50%
3 m. ind. 4.25%	4 m. ind. 4.50%
5 m. ind. 4.75%	

Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santauapų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000. Be to, narių santauapos apdraustas TALKOS atsargos kapitalu per 2 ml. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

PĖDOS SPECIALISTAS
CHIROPODIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.C.H.

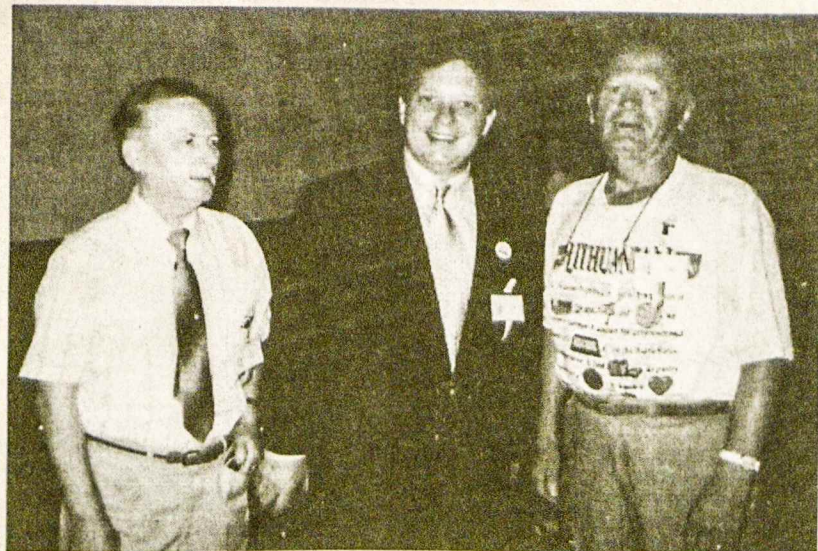
- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIŽIŪRA
- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIŠYMAS ORTOPEDIJAI INDEKLAIŠ
- PRIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŲS IRANKIAI

PRIMAME LIGIŪS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:
 28 ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
 28 HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
 28 HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

Ivedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Į JAV senatą išrinktasis pirmas lietuvių kilmės senatorius RICHARD DURBIN kalbasi su Čikagos lietuviais: dr. F. KAUNU ir žurnalistu E. ŠULAIČIU (kairėje)

Taip elgėsi anglų kariai

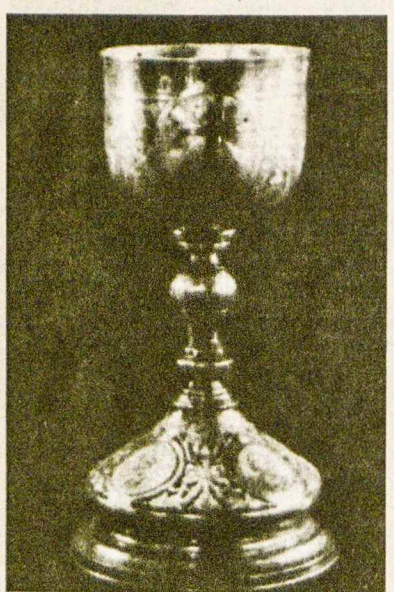
Baigiantis Antrajam pasauliniam karui, Anglijos vyriausybė prievarta atidavė Sov. Sąjungai iš jos pabėgusius karius kazokus. Tą gėdingą procedūrą Austrijoje atliko anglų kariai, nepaisydami didžiausio beginklių žmonių priešinimosi

LEONAS BALTUŠIS

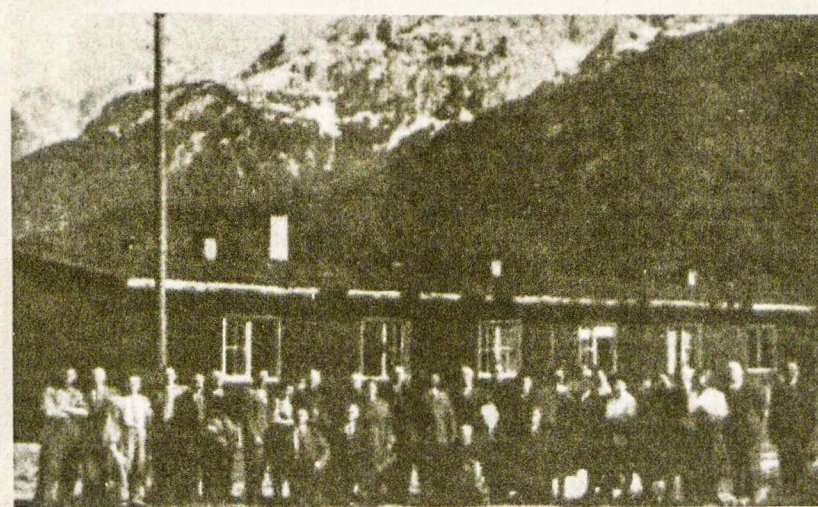
Sekančią dieną (1945 m. gegužės 29) britų pulkininkui Odling-Smee buvo įteikta peticija. Joje kaukazičiai išdėstė savo istoriją ir persekiojimus Sov. Sąjungoje. Prašė anglus apsaugoti juos nuo tolimesnio persekiojimo. Vyriausio anglų karininko atsakymas buvo labai jau politinis ir šaltas: "Sov. Sąjunga yra mūsų sąjungininkė, o grįžusius kaukazičius ji panaudos neapgyvendintose teritorijose".

Gegužės 30 d., 2 v.p.p. prie Oberdrauburg stovyklos pasirodė anglų 5-to Buffs bataliono D kuopos vyrai. Jų užduotis buvo pristatyti kaukazičių Kabardinai genčių į Dellach geležinkelio stotį. Majoras Mc Grath, kuopos D vadas, vėliau pranešė apie sunkumus vykdamas "operaciją". Apie 200 vyrų, moterų ir vaikų, nešdami daiktus ir giedodami giesmes, sudarė labai susiglaudusį apskritimą, nerodydami jokio noro bendradarbiauti su britais. Majoro įsakymu 4 didžiuliai 3-jų tonų sunkvežimiai priartėjo prie žmonių masės, kurie šaukė ir prašė sušaudyti čia vietoje, bet nesiūstį atgal į Sov. Sąjungą. Vienas kitas įmetė į sunkvežimį, iššokdavo atgal.

Genčiai vadovavo 4 jų vada. Kai keturi anglai pagriebė vieną iš jų vadų, jis parodė tokį pasipriešinimą, kad anglai turėjo grumtis – jie trenkė jam per galvą su didžiuliu geležiniu darbu įrankiu. Smarkiai pasipylęs kraujas padarė didelį įspūdį beginkliams nelaimingų žmonių. Pasipriešinimas pagaliau buvo palaužtas. Atgabenti į Dellach geležinkelio stotį vyrai buvo atskirti nuo moterų ir vaikų. Vyrai buvo sugrūsti po 36 į prekinį vagoną su pora vielmis aprauktų langų. Gegužės 31 – birželio 1 dienomis, 3 traukiniai

Iš šios taurės buvo dalijama Komunija 1945 m. birželio 1 d. kaukazičiams Peggetz stovykloje, Austrijoje

Grupė Peggetz stovyklos kazokų, išsigelbėjusių nuo priverstinio grąžinimo sovietams. Tai būrelis iš apytikriai 35,000 žmonių

Čikagos lietuvių vaizdai ir vargai

EDVARDAS ŠULAITIS

Prieš ketvirtį šimtmečio Algimantas Kezys pradėjo rengti metines lietuvių foto parodas. Pirmoji jų įvyko 1972 m. II Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso metu, o š. m. spalio 25-lapkričio 3 d.d. įvyko sukaktuvinė – 25-toji paroda. Jeigu pirmose parodose dalyvaudavo tik Š. Amerikoje gyvenantieji lietuviai fotografai, tai dabar daugumas rodiniių ateina iš Lietuvos.

Šiemet su savo rodiniais pristatė 88 fotografai, kurių 13 buvo jaunųjų (14-17 m. amžiaus) foto mėgėjų. Šios parodos tema "Istoriniai pastatai ir paminklai" buvo gana populiari ir dėkinga foto objektyvams. Kai kurie fotografai veteranai atsiuntė savo darbų kitomis temomis, bet ir jie parodoje buvo išstatyti.

Atidarant šią parodą spalio 25 d. Čiurlionio galerijos patalpose kalbėjo pats jos rengėjas – A. Kezys ir rengėjų – Budrio fondo archyvo vardu žodį tarusi dr. Milada Budrienė. Lietuvos fotografų vardu prabilo iš Vilniaus atvykęs Vytautas Darsaškevičius.

Geriausi – populiariausi darbai buvo atrinkti pačių parodos lankytojų, kurie savo nuomonę galėjo pareikšti specialiai išdalytose balsavimo lapeliuose (juos gavo visi užsimokėję įėjimo mokesčių). Laimėtojai buvo paskelbti per parodos uždarymo popietę lapkričio 3 d. Paaiškėjo, kad I vieta ir 150 dol. premija teko vilniečiui Arūnui Baltėnui, o antroji ir 100 dol. Rimantui Dichavičiui. Trečia vieta (po 75 dol.) teko Juozui Poliu ir broliams Černiauskams. Jaunųjų grupėje – I vietos laimėtojai buvo Vytautas

Viešnia iš Vilniaus VIKTORIJA SAKAITĖ, kuri dirba Lietuvos žydų muziejaus Žydų gelbėjimo ir atminties įamžinimo skyriuje su jai Čikagoje daug pagelbėjusių istoriku, visuomeninku JONU DAINAUSKU
Nuotr. Ed. Šulaičio

PASTABOS IR NUOMONĖS

Ar tai kraštutinis?

"John Birch Society" Amerikoje daugelio žmonių, ypač kairiųjų pažiūrų, yra laikoma kraštutine dešiniųjų organizacija, tačiau faktai to nepatvirtina

VILJUS BRAŽENAS

Dažnokai išeivijos spaudoje prasikiša dešiniųjų gretinimas su "ekstremizmu", "kraštutiniu". Porą kartų "kraštutiniai" buvo primesti ir mano rašiniams "TŽ". Tikriausiai todėl, kad nepriklausau Vakarų spaudoje vyraujančiam liberalizmui.

Neseniai (1996.X.8) liberalinė yla išlindo iš A. Mst. straipsnio "Už kurį balsuos JAV lietuviai?" Atpasakodamas "NATIONAL REVIEW" straipsnį apie JAV prezidentą Bill Clinton'ą, autorius pastebėjo, kad žurnalas "nepasidavęs kraštutinėms John Birch draugijos pažiūrom". John Birch Society (JBS) "kraštutinis" ypač neparemtas nė vienu pavyzdžiu, liečiančiu Lietuvos laisvės bylą.

JBS, JAV kompartijos organo "PEOPLES WORLD" pareiškimu, yra didžiausia ir veiksmingiausia antikomunistinė organizacija Amerikoje. Jai, be kitų trijų rimtų dešiniųjų (nepartinių) JAV organizacijų, priklausau nuo 1959 m. Dėlto jaučiu reikala bandyti apginti JAV dešiniuosius nuo, kaip atrodo, anti-anti-komunistais tapusių lietuvių antikomunistų išpuolių. Šiuokart buvo "įdurta" JBS, tad apie ją pateiksiu šiek tiek informacijos. Suprantu, kodėl komunistai nenekentė JBS. Mat ji siekė komunizmo sunaikinimo, sustabdant Vakarų pagalbą Sovietų Sąjungai. Sunku patikėti, kad išeiviai lietuviai nekentę JBS už tai, kad ji buvo prieš okupacinės kariuomenės Lietuvoje maitinimą JAV grūdais ir jos ginkluote. JBS turėjo veiklą "ad hoc" komiteta – "STOP FINANCING COMMUNISM!"

Vienas iš JBS pagrindinių užsienio politikos siekių buvo pavergtųjų tautų išvadavimas. To siekiant, vieno lietuviu straipsnio atspaudas

Vaitkevičius ir Džiugas Rencėkis, II – Aušra Griškonytė, III – Saulius Višinskas. Visi laimėtojai, išskyrus D. Rencėkį, yra iš Lietuvos. Čia buvo paskelbta ir sekančių metų parodos tema, kuri vadinasi "Amatai".

Šios sukaktuvinės parodos proga buvo išleistas gana stambus, 104 puslapių leidinys-katalogas su gausybe parodoje dalyvausių fotografų darbų. Jį irgi sudarė pats parodos rengėjas A. Kezys, be kurio triūso panašių renginių ir leidinių Čikagoje jau seniai nebūtų.

Čikagos lietuviai domėjosi ne tik rinkimais Lietuvoje, bet ir čia vykusiems prezidentiniams bei kongresiniams rinkimams. Tautiečiai ypač domėjosi lietuvių kilmės kandidatais, kurių tarpe pirmoje vietoje minėtinas JAV atstovų rūmų narys Richard Durbin, kuris kandidavo į JAV senatą. Jis yra demokratų partijos atstovas, daugelį metų gerai žinomas lietuvių tarpe ir save vadinantis lietuviu, nes jo motina – Ona Kutkinaitė yra gimusi Lietuvoje (Jurbarke) ir būdama jauna atvykusi į JAV.

R. Durbinas buvo gana populiarus ir jau gerokai anksčiau buvo numatytas kaip būsimas laimėtojas į senatą. Rinkimų dieną jis gana žymia persvara nugalėjo savo oponentą Al Salvį. (Jo, kaip buvo skelbiama, žmona ir jų vaikų auklė esanti lietuvių kilmės).

Pirmasis lietuvių kilmės narys JAV seime Durbinas yra gimęs 1944 m. darbininkų šeimoje East St. Louis mieste, kur anksčiau buvo nemaža lietuvių kolonija ir parapija. Jam sulaukus 14 metų, mirė tėvas, tad motina turėjo

daug rūpintis viena savo trimis sūnumis (dabartinis senato narys buvo pats jauniausias). Studijuodamas Vašingtone, jis pradėjo dirbti įstaigoje JAV senatoriaus Paul Douglas, kuris buvo labai palankus lietuviams. Ten R. Durbinas dažnai susidurdavo su lietuviškoms problemoms ir pačiais lietuviams. 1982 m. išrinktas į JAV kongresą daug rūpinosi lietuvių ir Lietuvos reikalais.

Į senatą išrinktasis R. Durbinas dažnai lankydavosi įvairiuose lietuviškuose renginiuose, bendravo su lietuviams. Jo motina ir šiandien dar domisi lietuvių gyvenimu, prenumuoja lietuvišką spaudą. Ji savo sūniui įbiebė meilę Lietuvai.

Į Lituaniškos studijų ir tyrimų centrą, kuriam vadovauja dr. Jonas Račkauskas (perėmęs ir ALTos pirmininko pareigas), iš Lietuvos atvykta nemažai kultūros veikėjų rinkti medžiagos ar padėti tvarkyti turimus archyvus. Čia tris mėnesius praleido Viktorija Sakaitė, dirbanti Lietuvos žydų muziejuje Vilniuje Žydų gelbėjimo ir atminties skyriuje.

Būdama Čikagoje ji talkos susilaukė ne tik iš minėtus įstaitos, bet ir iš daugelio čia gyvenančių tautiečių, jų tarpe ir istoriko Jono Dainausko, kuris savo archyve nemažai medžiagos turi apie lietuvius, kurie gelbėjo žydus.

Kai "Drauge" buvo paskelbta žinia apie vilniečių atvykimą, net ir pats J. Dainauskas susilaukė gana keistų telefoninių skambučių, nes kai kam apie žydų reikalus yra nemalonus girdėti, net ir tokiu atveju, kai norima parodyti, kad yra gana daug lietuvių, kurie žydus gelbėjo rizikuodami savo gyvybę.

Viešnia iš Vilniaus šių eilučių autorius papasakojo apie savo darbą žydų muziejuje, kur ji dirba jau 5 metai. Ji yra surinkusi medžiagos apie daugiau kaip 2.000 šeimų, kurios prisidėjo prie žydų gelbėjimo. Pernai tame muziejuje buvo atidaryta Teisuolių galerija, kurioje rodomos nuotraukos (tuo tarpu jų tik 150) tų lietuvių, kurie karo metu gelbėjo žydus.

V. Sakaitė į Vilnių parsivežė daug įdomios medžiagos, bet dar, kaip ji teigia, jos reikia daugiau, stengiantis plačiau išryškinti šią garbingą lietuvių tautos dalies misiją. Esą labai trūksta ne tik informacijos, bet ir lėšų. Viešnia teigė, kad netrukus turėtų pasirodyti pirmasis leidinys apie žydų gelbėjimą Lietuvoje, kuri galbūt atsvertų šališką propagandą, esą lietuvių tauta prisidėjo vien tik prie žydų naikinimo.

V. Sakaitė prašė, kad turintieji bet kokios medžiagos šiuo klausimu ją atsiųstų Lituaniškos studijų ir tyrimų centrui Čikagoje (arba Jonui Dainauskui). Kuriems patogus visa tai gali perduoti Lietuvos žydų muziejaus Žydų gelbėjimo ir atminties skyriui Vilniuje.

Lituaniškos ir studijų tyrimo centre darbuosis atvykęs iš Vilniaus Henrikas Paulauskas. Tai žurnalistas, ilgametis Lietuvos radijo ir televizijos darbuotojas, buvęs Lietuvos Valstybės muziejaus direktorius. Jis yra išėjęs pensijon, tačiau dar daug dirba pamėgtose srityse.

Kadangi netrukus bus minimas penkiasdešimtmetis nuo pokarinės išeivių bangos atvykimo Š. Amerikon, jis renka apie to laikotarpio išeivių medžiagą. Svečias atsivežė vaizduojant apie išvykū į Sibirą, kurioje jam teko dalyvauti. Čia ji buvo parodyta lapkričio 17 d. Jaunimo centro patalpose.

Tad nenuostabu, kad JBS, kaip ir lietuviškoji išeivija, buvo JAV kairiųjų apšaukiamas nacistine, antisemitine, rasistine organizacija, nors jos nariai yra įvairių rasų, tikėjimų, ir tai ne vien Amerikos piliečiai. Vienu metu "PRAVDOJE", kaip ir JAV liberalinėje spaudoje buvo spausdinami net 3-5 JBS puolantys straipsniai per savaitę.

Tai žinantiesiems sunku suprasti, kodėl pagėbėliai nuo tironijos taip dažnai užgaulioja ir "kraštutinę" pravardžiuoja konstituciniu konservatizmu besiremiančią, prieš tironiją kovojančią organizaciją. Dabar ji puolama ypač už tai, kad pradėjo plintėti amerikiečių apie globalistų planus sugrūsti tautas "vieno pasaulio" valdžion naujoje pasaulio santvarkoje. Ypač mums, tironijos aukoms, nederėtų mitytis "ekstremizmu" ir "kraštutiniu" vards.

MŪZA RUBACKYTĖ ir ALĖ KĖŽELIENĖ po koncerto Čikagoje 1996.XI.10
Nuotr. Z. Degučio

Mūza Rubackytė ir jos koncertai

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ Čikaga

Jau antrą kartą garsioji lietuvių pianistė Mūza Rubackytė, gyvenanti Paryžiuje, lankėsi Čikagoje. Pirmą kartą ji koncertavo, tuometinio "Margarito" radijo vedėjo Petro Petručio pakviesta, 1994 m. liepos viduryje, minint M. K. Čiurlionio 120 m. gimimo sukaktį. Šį kartą jos koncertą surengė JAV LB Kultūros taryba, pirmininkaujama Alės Kėželiene, 1996 m. lapkričio 10 d.

Jau gerokai prieš koncertą Jaunimo centro aikštė buvo pilna automobilių ir žmonių, kurie būriais traukė į salę, nes žmonės žinojo, kad čia į retą muzikos šventę. Ir tikrai tai buvo retas grožio muzikos šventė! Ausis ir sielą užvaldė gražiausi akordai, kuriuos paskleidė ši jauna, nepaprasto talento pianistė, pagarsėjusi ne tik Lietuvoje, įvairiose Europos valstybėse, bet ir JAV, kur jau trečią kartą yra pakviesta dalyvauti Newport, RI, Muzikos festivalyje. Lapkričio 6 d. ji koncertavo Niujorke, Vengrijos konsultato patalpose, lietuvių ir vengrų konsulų bei LB pastangomis surengtame koncerte, o lapkričio 17 d. koncertavo Houston'e. Vietos lietuviai ją pakvietė koncertui Houston'o universitete.

Kai Mūza Rubackytė sėdosi prie "Steinway" koncertinio fortepiono, prie kurio išnuomojimo prisidėjo Elena ir Stasys Barai, dr. Jonas ir Jonė Valaičiai, ją buvo galima apibūdinti prancūziškos muzikos kritiko Franck Delage žodžiais ("Sud Quest" laikraštys): "le genie, le talent et la beauty" (genijus, talentas ir grožis). Jos pirštų virtuoziška paliestas fortepionas prabilo į klausytojų širdis įspūdinga, nepamirštama muzikine kalba. Ji turi nepaprastai stiprią techniką ir interpretavimo galią. Ji skambina labai susikaupusi, tą kūrinių labai giliai išgyvena. Net baigus skambinti ir lenkdamasi klausytojams, atrodo, ji dar tebe gyvena tuo kūriniu.

Beveik dvejų valandų koncerte Mūza Rubackytė meistriškai pirmoje dalyje atliko J. S. Bach – F. Busoni Chaconne ir L. van Beethoven'o kūrinius, o antroje – klausytojus užbūrė M. K. Čiurlionio trijomis preludijomis, F. Liszt'o kompozicijomis.

"Kūriniai labai sudėtingi, kai kurie su demonišku jėgos atspindžiu... Skambina su tokiu giliu muzikiniu įsijautimu ir ugninguo intensyvumu... Klausytojai sėdėjo lyg užburti jos muzikos garsų... Dvigubą gamų pasąžai ir oktavo jos grotame Liszt'e buvo tiesiog užimantys kvapą". ("The Providence Journal", 1995). Ačiū Tau, Mūza, už nuostabią muzikinę šventę!

P.S. Mūza Rubackytė kartu su sol. Arnoldu Vokietaičiu padarė 2 valandų koncertinį įrašą, kurį 1997 m. sausio 20 d., 8 v.v., per WSMT 98.7 bus galima girdėti 14 JAV valstijų. Yra planuojama lietuvių sambūriuose pardavinėti jos kompaktines plokšteles (CD). Dabar jas galima gauti Border's knygynų klasikinės muzikos skyriuose.

Poetės Marijos Aukštaitės centro leidiniai

	m.	psl.	kaina \$
1. Rožių vasara (poezija)	1966	762	15.00
2. Išeivis keliu (biografija)	1978	208	10.00
3. Išeivė (biografija)	1980	266	11.00
4. Ant marių krašto (romanas)	1981	420	14.00
5. Nubangavę kūdikystės dienos (biografija)	1981	236	10.00
6. Lyrika (poezija)	1983	204	11.00
7. Išeivis memuarai (biografija)	1988	178	12.00
8. Audringais vieškeliais (14 apysakų)	1989	396	30.00
9. ir 10. Poetės Marijos Aukštaitės sutauptųjų kūrinių katalogas I ir II (išbaigta)	1987	833	
11. Meilė sutemose (18 apysakų)	1989	296	25.00
12. Klaudijus Kalėdų verpetuose (19 kalėdinių ir velykinių apysakų)	1990	242	25.00
13. Sielos simfonijos (poezija)	1990	346	30.00
14. Sopulingoji lietuvių Motina (poezija)	1990	100	25.00
15. Išeivis memuarai II (istorija, biografija)	1990	422	40.00
16. Mano meditacijos (filosofija)	1990	384	35.00
17. Pergventų dienų žiedai (23 apysakos)	1990	248	25.00
18. Meilės sonetai (poezija)	1990	194	30.00
19. Ifigenija, Kleopatra ir Dolorosa (trys novelės)	1990	236	25.00
20. Sodų mistikoj (poezija)	1991	180	25.00
21. Mano dienos Romoje (istorija, biografija)	1991	336	45.00
22. Širdies fantazijos (beletristika, Marija Aukštaitė ir V. J. Budrikas)	1991	272	25.00
23. "Išeivė (originali)", (biografija)	1991	320	30.00
24. Mistiniai sodai (poezija)	1992	363	30.00
25. Tėvynės išdavikas (šešių veiksnių tragedija)	1992	173	25.00
26. Išeivis memuarai III (istorija, biografija)	1993	291	30.00
27. Amžinos meilės audynis (poezija), 4 tomai, autorės 100 m. gimtadienio proga, liepos 18 d. ...	1996	1295	120.00
28. Išeivis memuarai IV (istorija, biografija)	ruošiami išleisti 1997 m.		

46 Arthur Mark Drive, Port Hope, Ontario, Canada L1A 3X1

FILMAS "MICHAEL COLLINS"

Kova dėl Airijos nepriklausomybės

ALGIRDAS GUSTAITIS

Airija buvo 700 metų Anglijos okupuota. Airiai siekė nepriklausomybės, liedami savo ir anglų kraują. Manė, kad vien politika nelaimės, reikia kovos, kartais labai žiaurios. Airiai nenori būti anglų valdomi, nori turėti savo papročius, ugdyti savo kultūrą. Anglija, valdžiusi pusę pasaulio, atrodo tokia galinga, palyginus su nedaug teritorijos turinčia Airija.

Filmo pradžia nieko neiškinia. Į didelį pastatą iš arti šauda anglų artilerija. Dar kiek, ir pastatas grius. Ką galvoja apsuptieji? Ar jie negalėjo numanyti, kad bus galingesnio apsupti, naikinami? Kokie jų planai, ateitis?

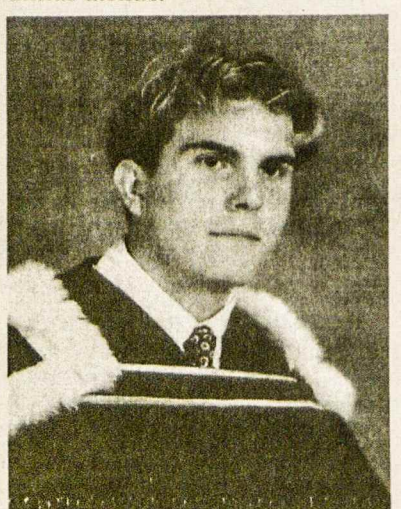
Laisvės kovotojai (anglai juos vadina sukilėliais) pasiduoda. Pro dūmus, griuvusių dulkes išsina airiai, padeda ginklus. Anglai atrinka vadus ir tuojau sušaudo. Žiūrovas galvoja: kodėl beprasmėiškai kovoti ir tuojau pasiduoti? Kodėl ne viena pusė nesitaria? Be kulkų žodžiai, politika gali būti galinga. Kodėl vadais sušaudomi be kalbų? Kodėl paliekami svarbiausi sukilėliai? Laukiama naujo sukilimo, likusių sunaikinimo?

Gyvas paliekamas būsimas Airijos prezidentas Eamon de Valera (Alan Rickman), Amerikos pilietis. Politinės kovos pradžia? Likę gyvi airiai tuojau iš naujo susiorganizuoja. Vadovu pasirenka, tiksliau pats vadovybė išveržia labai griežtas airis Michael Collins (Liam Neeson). Sukilėliai juo klausia. Žiūrovas abejoja, ar visi vieningai paklus, neturės kitokių pasiūlymų, nebus gilesnių svarstymų. Parenkami labiausiai airius naikinantys angliai, be jokio perspėjimo nušautami netikėtose vietose, visiškai nelaukiant: perkant laikraštį, einant į koncertą, ruošiantis važiuoti, važiuojant. Šūviai mirtini.

Anglai atsilypina dar kruviniau. Jų šarvuotis išveržia iš sporto žaidynes, iš kulkosvaidžių šaudu visus tenai esančius. Kas airiams daryti? Airiai mano, kad jų tarpe nėra išdaviko, bet toks yra. Išaiškinus – sprendimas aiškus.

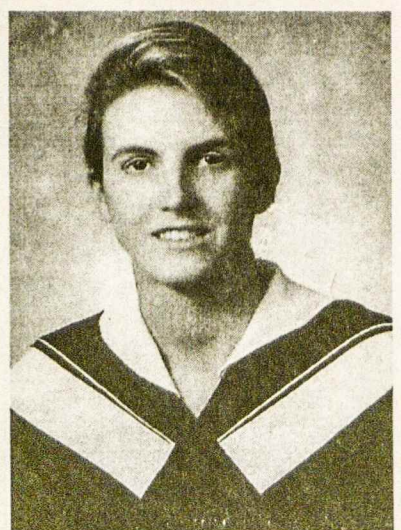
Filme daug nežinomųjų. Išivelia meilė. Rankraštis sudėtingas. Filmo direktorius Neil Jordan įstengė parengti intriguojantį filmą. Kažkaip nesinori tikėti, kad labai aukšto ūgio pagrindinis aktorius (Liam Neeson) vaikšto gatvėmis, ir jo nepastebi anglų žvalgyba. Airija laisva, nors dalis tebėra apgulta anglų karių, policijos. Kova nebaigta.

Filme daug nežinomųjų. Išivelia meilė. Rankraštis sudėtingas. Filmo direktorius Neil Jordan įstengė parengti intriguojantį filmą. Kažkaip nesinori tikėti, kad labai aukšto ūgio pagrindinis aktorius (Liam Neeson) vaikšto gatvėmis, ir jo nepastebi anglų žvalgyba. Airija laisva, nors dalis tebėra apgulta anglų karių, policijos. Kova nebaigta.

VITAS ŠIPELIS, B.A. Hon.

1996 m. pavasarį baigęs McGill universitetą (honours) bakalauru laipsniu politinių mokslų srityje; anksčiau – šeštadienio Maironio mokyklą Toronte. Sportininkas-buriuotojas, dalyvavęs daugelyje buriavimo regatų Šiaurės Amerikoje. Priklausė McGill universiteto buriavimo klubui. Šiuo metu dirba buriavimo instruktorium British West Indies.

LIANA ŠIPELYTĖ, B.Arch.

1996 m. rudenį Waterloo universitetas suteikė Lianai Šipelytei architektūros bakalaurės laipsnį. Prieš kelis metus Liana buvo gavusi Ontario architektų sąjungos stipendiją. Baigdama mokslą laimėjo M. Yolles premiją už pasiekimus technologijos srityje ir Kederelli premiją už pranašumą moksle. Waterloo universiteto architektūros studijų

Vyriausias airių sukilėlis Michael Collins pagrindine kovos priemone pasirenka terorizmą. Tik privarginus priešą galima derėtis, laimėti. Lengva pasakyti, kad kruvinu teroru, žudynėmis laimima. Kaip ilgai teks lieti kraują geriausiems tautos patriotams? Kodėl svarbūs sukilėliai nužudomi, o jų vyriausieji paliekami gyvi? Numatytos derybos? Bijomasi ar baiminamasi pasaulio pasmerkimu? Nenorima sulaukti iš užsienio didelės pagalbos ginklais, žmonėmis, ekonominėmis priemonėmis, boikotu?

Airius Michael Collins įtikino, kad jie esą Anglijos vergai, tokios vergystės laikai pasibaigė. Tai esą turėtų suprasti net anglų policija, kariuomenė. Airių padėtis tragiška. Kaip ilgai jie gali išsilaikyti? Paskleidžiama nuomonė, kad tokias kruvinas žudynes įstengtų išlaikyti dar septynias dienas, nors jų vadovybė mano, jog tik tai viena diena.

Žiūrovas nežino priešingų pasiūlymų. Deryboms pasiskiriamas vyriausias sukilėlių vadovas Michael Collins. Kaip vyksta derybos? Žiūrovas nežino. Staiga skaito spaudoje, kad pasiekta taika tarp Airijos ir Anglijos, bet airiai turi prisiekti ištikimybę Anglijai. Airiai skyla dabar tolesnė kova? Airiai šauda airius. Tokiose nedidelėse kaukose jaunuolis paleista šautu-vo kulka pataiko svarbiausiam laisvės kovotojui Collins į kak-
tą. Iškilmingose laidotuose dalyvauja savi ir svetimai, draugai ir priešai. Airijos respublikai vadovauti iš Amerikos grįžta De Valera.

Filme daug nežinomųjų. Išivelia meilė. Rankraštis sudėtingas. Filmo direktorius Neil Jordan įstengė parengti intriguojantį filmą. Kažkaip nesinori tikėti, kad labai aukšto ūgio pagrindinis aktorius (Liam Neeson) vaikšto gatvėmis, ir jo nepastebi anglų žvalgyba. Airija laisva, nors dalis tebėra apgulta anglų karių, policijos. Kova nebaigta.

Filme daug nežinomųjų. Išivelia meilė. Rankraštis sudėtingas. Filmo direktorius Neil Jordan įstengė parengti intriguojantį filmą. Kažkaip nesinori tikėti, kad labai aukšto ūgio pagrindinis aktorius (Liam Neeson) vaikšto gatvėmis, ir jo nepastebi anglų žvalgyba. Airija laisva, nors dalis tebėra apgulta anglų karių, policijos. Kova nebaigta.

Žurnalas "Mūsų sparnai"

ALFONSAS NAKAS

Kaip daugelis kitų išsivijęs žurnalų, taip ir evangelikų reformatų Čikagoje leidžiamas religinis-kultūrinis žurnalas "MŪSŲ SPARNAI" (toliau-MS) ilgainiui nustojo periodiško. Dėl ligų ir mirčių redaktoriams keičiantis, bandyta kasmet išleisti po du numerius, bet išsėsti nebeįvykdavo. Užtat kai naujas numeris išsėdavo vasario ar kovo mėnesį pažymėtas gruodžiu, vedamojo vaidmenį atliekias kalėdinis pamokslas skaitytojų būdavo sutinkamas ar su karčia ar su atlaidžia šypsena...

Čia apžvelgsimas "MS" 76 nr., datuotas 1996 m. rugsėjį, skaitytoją pasiekė spalio vidury. Jis itin brandus. Red. Mykolas Zablockas pasitelkė keletą Lietuvos gyvenančių bendradarbių, rašančių gyvai, sklandžiai, įdomiai.

Visą pirmąjį žurnalo puslapį puošia ryškūs prof. dr. Povilo Jakubėno portretas, su paaiškinimu, kad jis buvo "Lietuvos Evangelikų Reformatų Bažnyčios GENERALINIS SUPER-INTENDENTAS" ir kad jis pagerbiamas 125-jų gimimo meti-

programoje įjungta į 28 mėnesių darbo patirties stažuotę. Liana tuos reikalavimus išpildė dirbdama įvairiose architektų įstaigose Kanadoje (Toronte, Montrealyje, Vankuveryje), Kalifornijoje ir Europoje (Berlyne ir Paryžiuje). Liana yra baigusi Maironio šeštadieninę mokyklą ir aukštesniuosius lituanistinius kursus Toronte. Priklausė ateitininkų organizacijai, dalyvavo "Gintaro" tautinių šokių ansamblyje. Ji yra aktyvi sportininkė slidinėjimo ir karatės srityse, gyvena Montrealyje. Liana ir jos brolis Vitas yra pirmojo "Tėviškės žiburių" redaktoriaus dr. A. Šapokos vaikaičiai.

Iš filmo "Michael Collins" Airija kovoja dėl savo nepriklausomybės. Pagrindinis aktorius Liam Neeson ragina airius kovoti iki pergalės

Psichologiniai ligonių tipai (III)

DR. VYTAUTAS MEŠKA, Birštonas

Ištirus įvairiausiomis uždegiminio ir degeneracinio pobūdžio ligomis sergančių grupes, yra nustatyti tokie psichologiniai jų tipai.

1. **Depresinis.** Šie chroniškomis somatinėmis (kūno) ligomis sergantys ligoniai yra įsitikinę bloga ligos eiga ir baigtimi, bijo komplikacijų, nusivylę gydymo sėkmingumu, labai domisi savo sveikatos būkle, tyrimų rezultatais ir specialistų išvadomis, nuolat ieško naujų gydymo metodų.

2. **Melancholinis.** Tokie chroniškos somatinės ligos prislėgti ligoniai netiki, kad pasveiks. Ypatingo susidomėjimo tyrimų duomenimis ir gydymo nerodo, nes iš anksto yra įsitikinę blogais rezultatais. Į visus gyvenimo reikšmingus žiūrį pesimistiškai. Neretis ir savijudybės idėjos.

3. **Įkyrių minčių-baimės.** Bijo dėl ligos galimų, nors ir mažai įtikintų negandų, nesėkmės darbe bei šeimininiame gyvenime. Įsivaizduojami pavojai šiuos ligonius jaudina daugiau negu realūs. Gydymasis procedūromis ir vaistais dažnai jiems tampa ritualu.

4. **Hipochondrinis.** Šie ligoniai visą dėmesį sutelkia liguistų jutimų vertinimui ir jų reiški-

niams. Bet kam ir bet kuriuo laiku jie daug skundžiasi, pasakoja savo nuojautas. Kaltina artimuosius, kad juos esą laiko simulantais. Tokie ligoniai prašo gydytojo įvairių vaistų, bet bijo juos vartoti, netiki sėkme, reikalauja atlikti daug, o dažnai ir nereikalingų tyrimų, nors bijo, kad jie nepakenktų.

5. **Neurosteninis.** Šiems ligoniams, užėjus skausmams ar esant nepakankamam gydymo sėkmei, būdingi susijaudinimo, irzlumo ir apmaudo priepuoliai, kurie dažniausiai "išslicjami" ant pirmo pasitaikiusio ir neretai baigiasi jausminga atgaila, atsiprašymu, ašaromis.

6. **Niūrusis.** Šių chroniškomis ligomis sergančių ligonių nuotaika prislėgta, o išvaizda – niūri. Būdingi stiprūs pykčio su įtūžimu priepuoliai. Artimiesiems yra despotiški. Remdamiesi savo liga, reikalauja ypatingo dėmesio. Mėgsta skaudinti nuo jų priklausančius asmenis, gadinti nuotaiką.

7. **Tariamo linksmumo.** Į savo ligą ir gydymą šie ligoniai žiūri lengvabūdiškai ir nekritiškai. Dažnai be jokio pagrindo tikisi, kad liga praėis, stengiasi iš gyvenimo pasiimti viską, kas įmanoma, nesilaiko režimo, gydosi nesistemingai.

8. **Sutrikusio pažinimo.** Šie ligoniai neigia savo ligą, galimas

jos pasekmės, kategoriškai atsisako nuo bet kokių tyrimų ir gydymo.

9. **Apatiškas.** Šio tipo ligoniai neturi jokių gyvenimo interesų ir nejučia vadinamojo gyvenimo skonio. Savo likimui, gydymo sėkmei, ligos baigčiai yra visiškai abejingi.

10. **Bėgimo nuo ligos.** Nepaisydami ligos, negalavimų ir netgi kančių, šio tipo ligoniai stengiasi dirbti, atiduodami darbui visą savo laiką. Sutinka tirtis ir gydytis tik todėl, kad leistų jiems tęsti darbą.

11. **Jautrusis.** Tokie ligoniai labai rūpinasi, kad savo liga nepadarytų artimiesiems blogo įspūdžio. Yra įsitikinę, kad bendradarbiai ir net giminės, sužinoję apie jų ligą, nenorės bendrauti.

12. **Egoistinis.** Šio tipo ligonių negalavimai yra demonstratyvūs. Jie reikalauja sau ypatingo ir itin didelio dėmesio, bet kokios temos pokalbiu tuoj pat nukreipia į save ir savo ligą.

13. **Paranoinis.** Tokie ligoniai yra įsitikinę, kad jų liga yra kažkieno blogos įtakos padarinys. Labai įtariai žiūri į jiems paskirtus vaistus ir gydymo procedūras. Jeigu nuo vaistų atsiranda pašalinii reiškiniai, kaltina gydytojus piktybine veikla, žema kvalifikacija, kompetencijos stoka, nepareigumu.

Kokiu gi tikslu taip smulkiai aprašomi kūno ligomis sergančių psichologiniai tipai? Tikslas vienas – parodyti, jog sergant kūni, serga ir siela, kad artimieji, bendradarbiai, šeima suvoktų, jog psichologinės būsenos liguisti pokyčiai nėra juo užgaida, kad sudarydami jaukesnį namų aplinką, nuosirdžiau kurstydami šeimos židinį, mes kartais galime sergančiajam padėti net geriau už vaistus. Tačiau problema nėra paprasta, nes pasikeitęs ligonio būdas įtakoja atitinkamą aplinkinių asmenų laikyseną. Taip susidaro galingas ratas, kurį pralaužti sunku ir gydytojui, ir psichologui. Todėl labai svarbu, kad šie liguisti psichologiniai procesai neišsibėgėtų, kad būtų "užgesinti" pačioje jų atsiradimo pradžioje. Tuomet bet kurios ligos gydymas bus žymiai sėkmingesnis.

Trumpu rašiniu prisimenu ma prieš 50 metų Pinnberge, Vokietijoje, įsteigtas, keletą metų estus, latvius ir lietuvius švietęs universitetas Dr. Edmundas Remys, naujas "MS" bendradarbis, rašo apie Martyną Liuterį, ryškindamas jį kaip giesmių kūrėją ir giedojimo puoselėtoją.

Išspausdinta keletas eilėraščių, tarp kurių įdomiausi ir labiausiai pagaunantys Petro Zablocko bei Irenos Jašinskaitės. Yra keletas nekrologų su mirusių biografiniais duomenimis. Yra religinių bei kultūrinių žinučių iš Lietuvos, ypač iš Biržų krašto, Kauno bei Vilniaus. Pasigėdau Jackaso Sondos atsiminimų tęsinio, nors jų skirsnė "MS" 15 nr. užbaigus buvo žadėta tęsti. Pasigėdau ir Hypatijos Yčaitės-Petkus rašinių, kurių ankstesniuose "MS" numeriuose būdavo net po kelis.

Džiugu, kad "Mūsų sparnai", po didelių krizių prieš keletą metų stiprėja, randa medžiagą, kuri bus naudinga ir istorijai.

Su poete iš Lietuvos VIOLETA PALČINSKAITE (viduryje) Toronto Lietuvių Namų visuomeninės veiklos komiteto pirm. L. POCIENĖ ir LN valdybos narys T. STANULIS

Čikaga neteko savo kardinolo

Velionis bendravo ir su lietuviais įvairiais atvejais, sprendė jų problemas

EDVARDAS ŠULAITIS

1996 m. lapkričio 14 d. ryta užgeso Čikagoje ir visoje Amerikoje labai populiarus kardinolas Joseph Bernardin gyvybė. Šis Čikagos katalikų 2.3 milijonus tikinčiųjų turinčiai arkivyskupijai vadovavęs dvasiškis buvo palaidotas lapkričio 20 d. Hillside kapinėse, prieš tai 2 dienas buvęs pašarvotas Šv. Vardo katedroje. Čia velionį lankė šimtai tūkstančių katalikų ir kitų konfesijų žmonės, nes jis buvo vienas iš tų, kuris mokėjo bendrauti su visais žmonėmis.

Kardinolas Bernardin sirgo vėžiu daugiau kaip metus. Perna jam buvo padaryta kasos operacija, kuri tada atrodė pavyski. Tačiau šią vasarą vėl buvo užtiktas vėžio plitimas ir buvo pranešta, kad dėl įvairių organų pažeidimo nėra prasmės operuoti. Spalio 31 d. jis nustojo ejęs kasdienines pareigas, nors buvo manoma, kad dar ilgėliau pagyvens. Tačiau mirtis atėjo daug greičiau, negu buvo manoma.

Kardinolas labai ramiai sutiko savo likimą ir savo įvairiais pareiškimais spaudoje bei televizijoje susilaukė daug atjautos. Jis apie mirtį taip kalbėjo: "Mes galime pažūrėti į mirtį kelias būdais – kaip į priešą arba kaip į draugą. Aš, kaip tikintis asmuo, matau mirtį kaip draugą".

Gimęs 1928 m. balandžio 2 d. italų emigrantų šeimoje P. Karolinos valstijoje, 1952 m. buvo išventintas kunigu, o būdamas 38 m. amžiaus pradėjo eiti vyskupo pareigas. Čikagos arkivyskupu kardinolas Bernardin išbuvo 14 metų ir čia pasireiškė kaip plačių pažiūrų dvasiškis. Jis stengėsi sugyventi su įvairių religijų žmonėmis, su jais mežė dialogą, nors nevengė ir griežtesnių sprendimų, ir dėl to susilaukė nemažai kritikos bei nepasitenkinimo.

Kardinolas bendravo ir su lietuviais, lankėsi jų parapijose,

1996 m. lapkričio 14 d. Čikagoje miręs kardinolas JOSEPH BERNARDIN maždaug prieš 10 metų eina į Šv. Antano parapijos lietuvių šventovę Cicero mieste. Jo dešinėje – buvęs Vatikano finansų įstaigos direktorius arkivyskupas PAULIUS MARCINKUS, gimęs ir augęs Cicero lietuvių kolonijoje Nuotr. Ed. Šulaitis

šventovėse. Jo nurodymu buvo uždaryta nemažai šventovių ir panaikinta parapijų, jų tarpe ir lietuvių. Pastarieji tai priimdavo kaip neįsivengiamą dalyką, bet kitų tautybių parapijų atstovai nepasitenkinimą reikšdavo metų metais nusitęsusių piketais ir ginčiais.

Prieš kardinolo mirtį ir jam mirus viskas, atrodo, nurimo ir visi šį vieną iš žymiausių Amerikoje dvasiškių mini tik geru žodžiu.

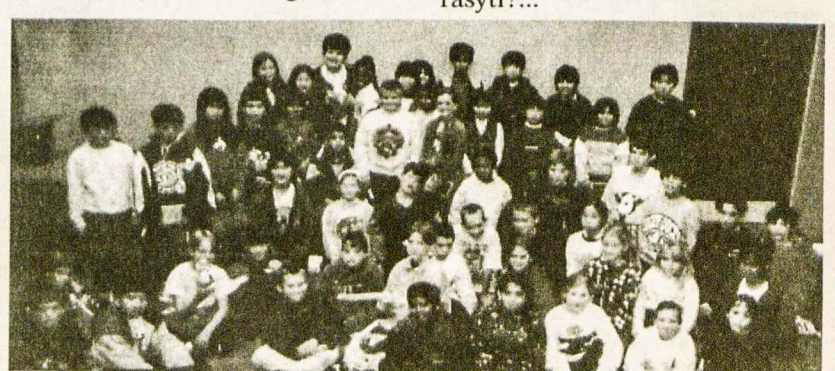
Kaip minėta, kardinolas palaikė glaudų ryšį ir su lietuviais. Gerai atsimenu juo apsilankymą Šv. Antano parapijoje ir koncerte buvusio šv. Mišias su lietuviams vyskupais bei kunigais. Tada čia dalyvavo ir iš Vatikano grįžęs tuometinis Vatikano finansų įstaigos direktorius arkivyskupas Paulius Marcinkus, kuris yra gimęs ir augęs Cicero lietuvių kolonijoje. Šis aukščiausias Katalikų Bendrijos hierarchijoje iškilęs lietuvis dvasiškis palaikė artimus ryšius ir su mirusiu kardinolu, nes dažnokai lankydavosi savo tėvų namuose Cicero mieste.

Susitikimai su poete Palčinskaite

DANGUOLĖ ŠERIENĖ

Literatūriniai vakarai, susitikimai – retas reiškinys dabartiniame mūsų kultūriname gyvenime. 1996 m. spalio mėnesį menininkų koncertus iš Lietuvos papildė ir poezijos susitikimai su poete Violeta Palčinskaite.

Poetė atvyko į Kanadą spalio 3 d., o jau 5 d. aplankė Toronto Maironio mokyklos mokinius. Tą rytą Violeta dalyvavo net trijuose susitikimuose. Kiekvienas jų buvo skirtingas turiniu ir dvasia. Poetė papasakojo vaikučiams apie save, savo kūrybą, perskaitė eilėraščių, atsakė į daugybę klausimų. Vieniems rūpėjo, kokio amžiaus būdama poetė parašė savo pirmąjį eilėraščių, kiek knygų yra išleidusi, ar labai sunku kurti bei rašyti?...

Iš Lietuvos atvykusi poetė VIOLETA PALČINSKAITE kalbėjo apie Lietuvą kanadiečių vaikams Thornhill, Ont., bibliotekoje

Su poete iš Lietuvos VIOLETA PALČINSKAITE (viduryje) Toronto Lietuvių Namų visuomeninės veiklos komiteto pirm. L. POCIENĖ ir LN valdybos narys T. STANULIS

Skaitydama savo poeziją ar atsakydama į klausimus, poetė pasidalino įvairiais komentarais bei įspūdžiais iš savo kūrybinės patirties, įvairių gyvenimo situacijų, į kurias pateko vieno ar kito kūrinio dėka. Spalio 6 d. įvyko literatūros ir muzikos popietė Toronto Lietuvių Namų Mindaugo menėje. Daugelis buvo pasiilę poezijos vakarų atmosferos, kaip kadaise... O kadaise tokie susitikimai buvo gausiai lankomi. V. Palčinskaite poezijos skaitymus bei komentarus gražiais muzikiniais intarpais pajavirino mūsų jaunos gabios solistės A. Karkaitė ir I. Viskontaitė.

Violeta, kaip garbės viešnia, dalyvavo "Ontario bibliotekos savaitės" renginyje ir susitiko spalio 21 d. su Markham ir Thornhill vietovių mokiniais. Šie susitikimai praėjo ypač įdomiai ir sėkmingai. Poetė papasakojo vaikučiams apie savo vaikystę, Lietuvą, kūrybos motyvus, perskaitė jos pačios į anglų kalbą išverstus eilėraščius. Be to, V. Palčinskaite papasakojo populiarų lietuvių liaudies pasaką "Eglė – žalčiū karalienė". Lietuviška lėlytė su tautiniais drabužiais ir gintaro vėriniais simbolizavo mūsų lietuvišką Eglę.

Susitikimai su vaikučiais poetei visuomet brangūs ir ypatingi. Ji žavi vaikų smalsumas, naivumas, nenoras priimti tragišką pasakos pabaigą – begaliniai klausimai. Pvz. kodėl Žilvinas neatpažino svetimo balso, ar Drebulė žinojo, kad išduodama šeimos paslaptį pražudys savo tėvą? Klausimai byrėte byrėjo. Smagu buvo matyti, kaip susitikimui pasibaigus, vaikučiai apspito poetę su savo knygelėmis, prašydami autografo.

Poetė viešnagė Kanadoje praėjo kaip trumpa akimirka. Paskutinis susitikimas su V. Palčinskaite įvyko lapkričio 7 d. Hamiltone. Tai buvo poetės atsiveikimas su Kanados lietuviams. Muzikinę programą atliko pianistė E. Beresnevičienė.

Brandūs choro žingsniai

Naujas choro vardas "EXULTATE" R. Čyvaitės-Kliorienės kūrinys 1998 m. Pasaulio lietuvių dainų šventės repertuare

NIJOLĖ BENOTIENĖ

1996 m. lapkričio 9 d. Klivlando lietuvių visuomenė buvo maloniai nustebinta Dievo Motinos parapijos choro suruošto pokylio "Rudens romantika". Šis pokylis įvyko Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje, kurioje panašaus pobūdžio renginių su koncertu, vakariene ir šokiams grojančiu orkestru nebuvo maždaug nuo 1975 m. "Rudens romantikos" pokylyje dalyvavo daugiau kaip 300 žmonių. Palyginus su negausia vietos lietuvių visuomene, toks gausus dalyvių skaičius rodo šio vieneto svarbą kultūriname gyvenime.

Pagrindinė esmė, dėl kurios reikėtų minėti šį pokylį "Rudens romantika", buvo patys rengėjai. Tai minėtos parapijos mišrus choras, kuris įsisteigė prieš 14 metų klebono kun. G. Kijausko iniciatyva. Choras, sparčiai kopdamas į chorinio meno profesionalumą, naujų kūrinių atlikimu muzikinių įrašų rekordavimu ir koncertinių kelionių rengimu plėtė savo repertuarą ir veiklą įvairiomis kryptimis.

Šis pokylis buvo ypatingas

tu, kad vienas visą savo gyvenimą vadynė Dievo Motinos parapijos chorui, demokratišku balsavimo būdu vasaros pabaigoje išrinko sau vardą ir pavadino "EXULTATE" (Džiaukitės). "Rudens romantikos" vakaras buvo choro vardo oficialus pristatymas plačiai lietuvių visuomenei. Kodėl tik dabar, po 14 veiklos metų choras sugalvojo išrinkti vardą?

Choro vadovė, lyg jausdama, kad tokie klausimai aplankys ne vieną chorinės muzikos klausytoją, tuoj pat paaiškino, kad jų tikrasis vardas buvo ir liks toks, kokį jiems "gimstant" davė, būtent: Dievo Motinos parapijos choras. Naujojo vardo atsiradimą ji palyginė su asmenų, besiruošiančių priimti Sutvirtinimo sakramentą vardo pasirinkimu, kai jaunuolis žino, kodėl pasirenka vieną ar kitą vardą. "Po 14 metų veiklos mes esame subrendęs choras ir žinome ko siekiame", sakė vadovė R. Kliorienė. Padaugėjus koncertams ir koncertinėms kelionėms trumpesnis vardas esąs žymiai patogesnis. Be to, jis išreiškia pagrindinę choro paskirtį muziko Zangl žodžiais

"Exultate Domino" (Džiaukitės Viešpačiui).

Į klausimą, ar turės kokią reikšmę naujo vardo išrinkimas ateities planams, R. Kliorienė tik nusišypsojo atsakydama: "Jokios!". Choro veikla ir toliau suksis apie kasdieninį namų ratą – tai giedojimai religinėse šventėse, Vasario 16 ir Sibirinių trėmimų minėjimuose, kurie yra tradicija Klivlando lietuvių gyvenime, nauji įrašai, koncertinės kelionės ir kiti pasirodymai.

Reikia tikėtis, kad graži draugystė su Toronto lietuvių choru "Volunge", pradėta 1988 m., davusi Klivlando ir Toronto lietuvių visuomenėms puikius jungtinius religinės muzikos koncertus, bus tęsiama ir toliau.

R. Čyvaitė-Kliorienė daug metų yra paskyrusi lietuviškai veiklai ir, atrodo, dar ilgai ruošiasi ją tęsti. Jos darbas neapsiriboja vien chorine veikla – radusi laisvesnio laiko, skiria jį kūrybai. Išėjvijos jaunimas dažnai gieda ir dainuoja jos parašytas smagias, nuotaikingas dainas ir giesmes.

Visai neseniai, telefonu kalbant su Lietuvos liaudies kultūros centro direktoriumi J. Mikutavičiumi Vilniuje, paaiškėjo dar linksmesnė naujiena: R. Čyvaitės-Kliorienės kūrinys "Viena šeima-viena tauta" yra išrinktas į 1998 m. Pasaulio lietuvių dainų šventės Vilniuje repertuarą. Be to, jis turėtų bus dainuojamas respublikinėje vaikų dainų šventėje 1997 m. Vilniuje.

Kad kūrinys patektų į tokių švenčių repertuarus, turi praeiti keletą konkursų ir komisijų, susidedančių iš atsakingų ir prityusių muzikų-specialistų. Dainą "Viena šeima – viena tauta", Rita sukūrė ir paskyrė Klivlando Dievo Motinos parapijos ir Šv. Kazimiero liuanistinės mokyklos chorams, kurie pirmą kartą ją atliko 1995 m. Vasario 16 minėjime. Tai kūrinys, kurio pagrindinė mintis visiems mums rūpi.

R. Čyvaitės-Kliorienės kūrinio išrinkimas į Pasaulio lietuvių dainų šventės repertuarą yra didžiausias įvertinimas autorei, džiaugsmas ir garbė jos šeimai bei tėvams, pasididžiavimas visiems chorinės muzikos puoselėtojams ir klausytojams visoje išėjvijoje.

Gyvieji praeities liudininkai

ILONA DAMAŠIŪTĖ-BERESNEVIČIENĖ

Geltona spalva – tai saulė, Zalia – tai laukų spalva, Raudona – tai mūsų kraujas, Kartu jos – tai Lietuva

Šios dainos posmais visus už koncertinius pasirodymus su- baigdavo partizanų vienetas "Girių aidas", viešėjęs Kanadoje 1996 m. lapkričio mėnesį. Jų koncertai įvyko Toronte, Mississaugoje, Wasagoje, Hamiltone ir susilaukė didelio susidomėjimo.

"Girių aidas" atlikėjai – tai partizaninių kovų dalyviai, todėl jų atliktomis dainomis ar pasakojimais mes vėl ir vėl nusikeldavome į skaudžią savo tautos praeitį. Jų lūpmis skambėjo nežinomų autorių posmai, kurie išliko tikrai likusių partizanų dėka.

Šiuose posmuose atsispindi partizaninės gyvenimais, mintys apie sengalvėlę mamą, seserį ar mylimąją, apie kovų draugus bei nežinomus jų kapus, apie tremtį ir tėvynės ilgėsį. Jų žodžiai labai paprasti, nuoširdūs, todėl ne vienam iš sėdinčių salėje klausytojų nukrito ašara. Mūsų jaunimui tai buvo gyvas prisilietimas prie istorijos.

Vieneto muzikinis vadovas ir daugelio dainų autorius – A. Paulavičius. Jo sukurtą muziką dainoms yra lyrinio pobūdžio, nors jisai gana įvairiai panaudoja tempus. Vienur ramus, tekantis andante, kitur – maršas ar valsas. Kompozitorius puikiai jaučia tekstą, todėl jo melodijos labai lengvai įsimenamos, bei lengvai pagauamos klausytojo.

Vieneto solistas V. Kuprys – buvęs Sibiro tremtinys. Jo atliktos solinės dainos išsiskyrė įvairia nuotaikų kaita. Jo sodrus bosas tembras skambėjo nepaprastai šiltai, kartais staigiai labai dramatiškai. Klausytojas patyrė daug malonių akimirų, besiklausyda-

Dr. BIRUTĖ GĀLDIKAITĖ, buvusi torontietė, Vokietijos spaudoje vadinama beždžionių globėja

Atsiūsta paminėti

Jolanta Dapkevičiūtė, KNYGA SEINŲ-PUNSKO KRAŠTO LIETUVIŲ KULTŪROJE (iki 1939 m.), 42 psl. ir viršeliai, žurnalo "Aušra" priedas, red. S. Birgelis, spausdino "Aušros" leidyklos spaustuvė, Punkskas 1996 m.

FILATELISTŲ DRAUGIJOS "LIETUVA" AUKSINIS JUBILJUS 1946-1996, biuletenis nr.1 ir nr.2, 68 psl. ir viršeliai, Spaudai paruošė E. Jasiūnas ir J. Variakojis, Administracija: K. Kožanskas, 3450 W. 62nd St., Chicago, IL 60629, USA.

Anatolijus Kairys GYVŲJŲ POEZIJA, eilėraščiai, 128 psl. ir viršeliai, Red. Vyt. Venclovas, dail. J. Kvietinskis; išleido UAB knygų prekybos namai "Tyr'ai" Kaune, spausdino "Spindulio" spaustuvė, Tiražas 1000 egz. Kaina sutartinė. Leidėjai rašo: "Rinkinyje vyrauja tėvynės meilės ir ilgėsio motyvai, tai savotiškas himnas savo jaunystei. Lietuvos laukams ir miestams".

Algimantas Liekis, LKP AGONIJOS KRONIKA I. Dokumentinė apybraiža. Tai plačios apimties knyga apie Lietuvos komunistų partijos veiklą, jos nusikaltimus tautai, pastangas išlikti valdžioje. Numatyta dar dvi dalys. Redagavo Juozas Misevičius. Išleido žurnalas "Lietuvos mokslas", Vilnius, 344 psl.

Vincas Korsakas LIŪDNA PASAKA, poema ir eilėraščiai, 100 psl. ir viršeliai. Išleido "Dobilo" valstybinė leidybos įmonė Jonavoje; spausdino spaustuvė "Raidė" Kėdainiuose. Tiražas 1000 egz. Kaina nepažymėta. To paties autoriaus "Jie garbino XX amžiaus tiro-nus", 1992 m., 32 psl. ir viršeliai; knygelė apie poetus, rašiusius pataikaujant okupantams.

Pasilenk...

Pasilenk
Prie gyvybės šaltinio, –
Amžinybė
Sutvisko dugne...
Paskutinis
Tebus pirmutinis
Ir pas Tėvą
Ateis per mane...

Atskubėk
Nusivylęs, pavargęs
Prie Ramybės
Ir Meilės ugnies, –
Čia pasaulis,
Sužadintais, margas,
Neįskaudins širdies,
Nepalies...

Aukščiausio
Plane prisiglaudžia
Mūsų mintys,
Žodžiai, darbai,
Mūs gyvenimas,
Lopytas, margas
Ir suverti
Malda vakarai...

Valerija Vilčinskienė, Lietuva

Mama,

Tiek maža
Laimužės likimas
Pasėjo
[tavo darželį, –
O bėdos,
Nelaimės vis imas,
Vis piktožolėm
Želia ir želia...

Kuo gyveni
Tu lig šiolei,
Po vėtram,
Po vėjais nelūžus?
Kalnelin
Jau atgulė broliai...
Trobelė
Menka, susigūžus...

Laimužė
Vaikų nematuota
Takeliais, keliais
Nuskubės...
Atseikėjai jiems
Po aruodą
Motinos meilės,
Širdies...

Dail. A. KMIELIAUSKO grafikos lakštas Vilniaus šventovių motyvais
Nuotr. H. Paulausko

Šlapelių namas – kultūros muziejus

IGNAS MEDZIUKAS

Marijos ir Jurgio Šlapelių namas Vilniuje šio šimtmečio pirmojoje pusėje buvo tautinės lietuvių atsparos centras. Čia telkėsi miesto ir apylinkių švietuliai, iš čia sklido po visą rytų Lietuvą patriotiški ir lietuviškos idėjos.

Jurgis Šlapelis, gydytojas, baigęs Maskvos universitetinę mediciną, savo energiją nukreipė į liuanistiką bei lietuvių kultūrą. Jis buvo kalbininkas, vertėjas, žodynų sudarytojas, visuomenininkas, garsiojo Vilniaus lietuvių knygyno su savo žmona Marija savininkas. Jo darbų artimiausia talkininkė buvo jo žmona Marija Piaseckaitė-Šlapelienė. Abu jie kūrė planus, dalyvavo visuomeniniame Vilniaus lietuvių gyvenime, daugelio buvo žinomi ir pažįstami, su sostine suaugę, ilgai joje gyvenę, ten mirę ir palaidoti Rusų kapinėse. Jų kapus žymi didingas meniškas paminklas, sukurtas skulptoriaus Antano Kmiečiausko.

Visuomenei turbūt labiausiai buvo žinomas Marijos Šlapelienės "Lietuvių knygynas", įsteigtas 1906 m. Knygyno tvarkytoja M. Šlapelienė aprūpindavo Vilniaus krašto lietuvius užsienyje ir Lietuvoje išleistomis knygomis bei periodika, net ir kitomis kalbomis, jei ten buvo kas nors rašoma apie Lietuvą ir lietuvius.

Kaip M. Šlapelienė savo atsiminimuose rašo, jai teko per ilgą gyvenimą patirti net 21 valdžios pasikeitimą. Nebuvo lengva prisiderinti prie statomų reikalavimų. Ypatingai kieta poli-

tinį spaudimą Šlapeliai, kaip lietuvių knygyno savininkai, turėjo patirti lenkų okupacijos laikotarpiu.

Šlapeliai ne tik pardavinėjo, bet ir rinko kiekvieną spaudinį, kuris patekdavo į knygyną. Per ilgą laiką susidarė Šlapelių archyvas, kuris yra svarbus visos Lietuvos, ypač Vilniaus krašto, politinio ir kultūrinio gyvenimo šaltinis.

Knygynas sudarė progą jos savininkams artimai bendrauti su žymiais to meto lietuvių kultūros darbuotojais. Pas juos lankydavosi M. K. Čiurlionis, dr. Domininkas ir Veronika Alseikos, Julija Biliūnienė-Matjošaitienė, dr. Jonas Basanavičius, kun. Juozas Tumas-Vaižgantas (vienos Šlapelių dukrelės krikšto tėvas buvo J. Basanavičius; krikštijo kun. J. Tumas).

Antrajai bolševikų okupacijai artėjant, Šlapelių vaikai pasitraukė į Vakarus, vėliau apsigyveno JAV. Sovietmečiu į Šlapelių šeimos archyvus atkreipė dėmesį Lietuvos mokslininkai. Atstaus Lietuvos nepriklausomybę, Šlapelių dukterė Gražutė Šlapelytė-Sirutienė, gyvenanti Kalifornijoje, susirūpino, kad tie archyvai nebūtų išblaškyti. Ji pasistengė Šlapelių namus Vilniuje, Pilies g. 40, remdamasi įpėdinystės teisėmis, atgauti, įsteigti istorinį kultūros muziejų, padovanojant jį Vilniaus miestui.

Kaip Lietuvos spauda rašo, 1996 m. rugsėjo 13 d. susirinkusiems Pilies g. vilniečiams buvo perskaityti du dokumentai. Vilniaus miesto savivaldybė grąžino Gražutei Sirutienei jos tėvų namą, esantį Pilies g. 40, o ji tą namą padovanojo savivaldybei, kad būtų įsteigtas Marijos ir Jurgio Šlapelių muziejus.

Parodą surengė muziejininė Agota Jankevičienė. Alma Gudonytė, Gražutės Sirutienės dukterėčia, šio muziejaus direktorė, prisimena, kad 1988 m. vasario mėn. susidarė iniciatyvinė grupė muziejui steigti. Jai priklausė ir prof. V. Landsbergis, daug padėjęs, kad Šlapelių taip rūpestingai surinkti rodiniai nebūtų neišmanėlių išvežti šiuokšlynan. Jau 1991 m. rugsėjo 25 d. muziejus pradėjo veikti kaip Šlapelių knygyno paroda.

Dabartinė Vilniaus miesto valdyba paskyrė vieną milijoną litų remontams. Prisidėjo ir Gražutės Sirutienės įsteigtas Šlapelių fondas. Taigi Vilniaus senamiestyje, Gedimino kalno papėdėje, Šlapelių namas tapo muziejumi, kurio durys atvertos vilniečiams ir visiems šiuo kultūrinio palikimo besidomintiems. Gražutės Sirutienės žodžiais, tai dovana mūsų brangios tėvynės Lietuvos sostinei Vilniui.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Sidnio lietuviai džiaugiasi Australijos NSW teritorijos festivalio "Karnavalas-96" progą surengta dailės paroda valstybinėje NSW galerijoje. Mat joje yra ir jau mirusių žymiųjų lietuvių grafikų Vaclovo Rato (1910-1973) ir Henriko Šalkausko (1925-1979) darbų.

Dr. Jonas Dautartas, Vilniaus pedagoginio universiteto pedagogikos ir psichologijos fakulteto prodekanas, ruošiasi parašyti knygą apie Čikagoje gimusį ir mirusį žymųjį pedagogą Domą Velicką (1906-1972). 1996 m. vasarą jis viešėjo Čikagoje ir rinko medžiagą Lituanistikos tyrimo ir studijų centre.

Lietuvių rašytojų draugijos 1995 m. premijas paskyrė šiam tikslui sudaryta komisija: pirm. Leonardas Andrickus, sekr. Paulius Jurkus ir narys Algirdas Landsbergis. Vertintojų komisija savo telefoniniame pokalbyje 1996 m. lapkričio 21 d. vienbalsiai nutarė mecenatu Lietuvių fondo Čikagoje premijai parūpintus du tūkstančius dolerių padalyti po tūkstantį ir paskirti dvi premijas. Vienas tūkstantis dolerių teko Izraelyje gyvenančiam Iechokui Merui už apsakymų knygą "Apverstas pasaulis". Antrąjį tūkstantį laimėjo dabar jau Niujorke gyvenantis ir "Darbininko" redakcijai dirbantis Julius Keleras už eilėraščių knygą "Sauja medaus".

Pre. dr. Juozo Prunskio finansuojamo religinio 1996 m. konkurso premijos buvo paskirtos tik už krikščioniškas ugdymo projektus, matyt, neatsiradus išleisti verto religinio veikalų. Vertintojų komisija, vadovaujama seselės Bernadetos Matukaitės, sudarė kun. Rapolas Krasauskas, Eligijus Sužiedėlis, Glorija Adomkaitienė ir Mirga Girniuvienė. Komisija abi premijas paskyrė krikščioniškas idealų ugdymo projektams Lietuvoje. Pirmoji 3.000 dolerių premija teko plėsti katekiztų programai Raseinių parapijoje. Ji, vadovaujama Stasės Tūjūnaitienės, ruošia mokytojas tos apylinkės viešosios mokykloms. Antroji 1.250 dolerių premija buvo paskirta Plm. Matulajūo parapijos Vilniuje grupei, kad ji krikščionišką idealų ugdymo patirtį skleistų jaunimui kitose vietovėse.

Dr. Liudvika Apinytė-Popenhagen, teatrologė, Australijos Sidnyje gimusi Martinus Reisgienes dukra, Kalifornijos universitete Santa Barbaroje apgynė mums įdomią doktorato disertaciją "The Mises en scene of Lithuanian director Eimantas Nekrošius" ("Mizanscenos lietuvių rež. Eimanto Nekrošiaus pastatymuose"). Jis šiuo metu turbūt yra vienišas režisierius, pasiekęs tarptautines aukštumas Vakarų Europos teatruose. Praėjusią sezoną rež. E. Nekrošius Milane buvo paskirta ir įteikta prestižinė Italijos "Ubu" premija kaip geriausias užsienio teatralui. Šia premija vėl buvo įvertintas jo režisuotas rusų klasiko A. Čechovo "Trijų seserų" spektaklis. Su buvusios australės Liudos Apinytės doktorato disertacija Australijos lietuvių jų "Mūsų pastogės" savitaisiųjų supažindina Vytautas Doničla. Ji yra baigusi psichologijos ir kalbų studijas Sidnio universitete, gavusi ir vaidybos diplomą. L. Apinytė tobulinosi Paryžiuje, kur taipgi lankė vaidybos studiją. Ten ji gavo pantomimos atlikėjos ir teatro pedagogės diplomus.

Rež. Eimantui Nekrošiumi skirtą savo doktorato disertaciją dr. L. Apinytė-Popenhagen pradedo įvadine lietuviškojo teatro istorijos apžvalga, aptardama turėtą svetimą įtaką teatrui ir jo atsivertus sovietmečio laikotarpyje. Tada pagrindinį savo dėmesį atiduoda lietuviui rež. E. Nekrošiumi. Ji klausia save, kodėl jis, siekdamas lietuviškumo, taip dažnai pasirenka rusų klasikos dramaturgus? Matyt, jam svarbus ir universalumas. Disertacija pagyvena doktorantės L. Apinytės pasirinkti pokalbiai su artimiausiais rež. E. Nekrošiaus aktorais, jo žmona N. Gultajeva ir net su pačiu rež. E. Nekrošiumi. Disertacija užbaigiama supažindinimu su dabartiniu Lietuvos teatru bei garsėjančiais jo festivaliais Lietuvoje. Pasak Vytauto Doničlos, dr. L. Apinytės doktorato disertacija yra gerai paruošta akademinė studija, kurią reikėtų išleisti Lietuvoje.

Rež. Eimantui Nekrošiumi skirtą savo doktorato disertaciją dr. L. Apinytė-Popenhagen pradedo įvadine lietuviškojo teatro istorijos apžvalga, aptardama turėtą svetimą įtaką teatrui ir jo atsivertus sovietmečio laikotarpyje. Tada pagrindinį savo dėmesį atiduoda lietuviui rež. E. Nekrošiumi. Ji klausia save, kodėl jis, siekdamas lietuviškumo, taip dažnai pasirenka rusų klasikos dramaturgus? Matyt, jam svarbus ir universalumas. Disertacija pagyvena doktorantės L. Apinytės pasirinkti pokalbiai su artimiausiais rež. E. Nekrošiaus aktorais, jo žmona N. Gultajeva ir net su pačiu rež. E. Nekrošiumi. Disertacija užbaigiama supažindinimu su dabartiniu Lietuvos teatru bei garsėjančiais jo festivaliais Lietuvoje. Pasak Vytauto Doničlos, dr. L. Apinytės doktorato disertacija yra gerai paruošta akademinė studija, kurią reikėtų išleisti Lietuvoje.

Prof. Konradas Kaveckas, žymusis chorų vadovas ir kompozitorius, gimęs 1905 m. lapkričio 2 d. Tirkšliuose, dabartiniame Mažeikių rajone, mirė Vilniuje š. m. lapkričio 8 d. Velionis 1939 m. buvo baigęs Kauno muzikos mokyklos J. Naujalo vargonų klasę, tobulinęs Paryžiuje. Lietuvoje jam tada teko būti žymiausiu koncertuojančiu vargonininku, keletus metus dirbusiu Kauno katedroje bazilikoje. 1936 m. jis pradėjo dirbti dėstytoju Kauno liaudies konservatorijoje, įsijungė į Lietuvos muzikos draugijos steigėjų bei aktyvių vadovų gretas. 1940 m. velionis organizavo muzikos mokyklą Vilniuje, tapusį Vilniaus konservatorija. Joje jis pradėjo kelių ilgametėn profesūrą dabartinėje Lietuvos muzikos akademijoje, dirigavimo katedrai atiduodamas beveik pusšimtį metų. Jo vadovaujama klasė baigė apie 70 Lietuvos chorvedžių. Velionis taipgi teko būti beveik visų Lietuvos dainų šventių dirigentu ir net daugelio jų – vyriausiuoju dirigentu. Kūrybiniam velionies palikimui priklauso daug jo dainų bei religinių giesmių solistams, profesionaliems bei mėgėjų chorams, įvairių kūrinių vargonams, smuikui ir fortepionui. Velionies palaikai buvo pašarvoti Vilniuje, Lietuvos muzikos akademijos didžiojoje salėje, ir lapkričio 12 d. palaidoti Antakalnio kapinėse.

Antrasis Beatričės Grincevičiūtės kamerinio dainavimo konkursas Vilniuje buvo sėkmingas Lietuvos operos solistų ir Muzikos akademijos profesorių tenoro Virgilijaus Noreikos ir Vilniuje gimusio boso Vladimiro Prudnikovo mokiniams. Pirmąją vietą su 5.000 litų premija laimėjo A. Rubėzius, trečiąją ir 2.000 litų – Mindaugas Žemaitis, o Ignas Mišūnas, nepatekęs į trijų konkurso laimėtojų sąrašą, susilaukė specialaus Lietuvos kompozitorių sąjungos prizą. Jam jis paskirtas už geriausią atlikimą kompoz. Vytauto Barkausko "Varlės ir jautis" dainos, priklausančios ciklui "Trys satyriniai paveikslėliai". Visi šie trys dainavimo studentai – Virgilijaus Noreikos auklėtiniai. Antrąją vietą su 3.000 litų premija išsikovojė Vladimiro Prudnikovo auklėtinis Giedrius Žalys. Geriausia lietuvių liaudies dainų atlikėja šiame B. Grincevičiūtės konkurse buvo pripažinta sol. Giedrė Kaukaitė mokinė Rita Novikaitė. Tradicinis Lietuvos muzikų rėmimo fondo prizas buvo įteiktas talentingiausia dainavimo pedagogu tapusiam Virgilijui Noreikai.

Vytautas Žalakevičius, gimęs Kaune 1930 m. balandžio 14 d., filmų režisierius ir daugelio jų scenarijų autorius, mirė pakirstas širdies ligos Vilniuje. Dvejiose pirmuosiuose nekrologinio pobūdžio pranešimuose nutilima mirties data. Pasiitenkinama nedaug tepasakančių prastarimų, kad jis jau buvo sulaukęs šešiasdešimt šešerių metų. Belieka spėti, kad gyvenimo vienas ir buvo surastas miręs. Velionis, 1956 m. baigęs Sąjunginį kinematografijos institutą Maskvoje, lietuvišku filmu debiutavo ekranizavimu Petro Cvirkos novele "Skenduolis". Žymiausias vaidybinis lietuviškas velionies filmas yra "Niekas nenorėjo mirti", susilaukęs daugiausia premijų, bet palietęs Lietuvai skaudų laisvės ir kovų su okupantais laikotarpį. Velionis yra net keturiolikos lietuviškų filmų scenarijaus autorius ir režisierius. Visiems reikėjo gauti Lietuvos cenzūros sutikimą. Dėl sovietinės cenzūros spaudimo jam netgi teko iš Lietuvos persikelti Maskvon ir ten kurti filmus, kurių nerėjo sovietiniai cenzoriai. V. Kst.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS
 999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
 Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
 Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniai, antradieniai ir trečiadieniai nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniai ir penktadieniai nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniai nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniai nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: sekmadieniai nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniai nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniai ir penktadieniai nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 61 milijoną dolerių

MOKA UŽ:		IMA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	2.50%	Asmenines paskolas nuo	7.50%
180-364 d. term. ind.	2.50%	2 metų term. indėlius	3.25%
1 metų term. indėlius	2.50%	3 metų term. indėlius	3.75%
2 metų term. indėlius	3.25%	4 metų term. indėlius	4.25%
3 metų term. indėlius	3.75%	5 metų term. indėlius	4.50%
4 metų term. indėlius	4.25%	1 metų GIC-mėn. palūk.	2.50%
5 metų term. indėlius	4.50%	1 metų GIC-met. palūk.	2.75%
1 metų GIC-mėn. palūk.	2.50%	2 metų GIC-met. palūk.	3.50%
1 metų GIC-met. palūk.	2.75%	3 metų GIC-met. palūk.	4.00%
2 metų GIC-met. palūk.	3.25%	4 metų GIC-met. palūk.	4.50%
3 metų GIC-met. palūk.	3.75%	5 metų GIC-met. palūk.	4.75%
4 metų GIC-met. palūk.	4.25%	RRSP, RRRIF ir OHOSP	2.25%
5 metų GIC-met. palūk.	4.50%	RRSP ir RRRIF-1 m. term. ind.	2.75%
RRSP, RRRIF ir OHOSP	2.25%	RRSP ir RRRIF-2 m. term. ind.	3.50%
RRSP ir RRRIF-1 m. term. ind.	2.75%	RRSP ir RRRIF-3 m. term. ind.	4.00%
RRSP ir RRRIF-2 m. term. ind.	3.50%	RRSP ir RRRIF-4 m. term. ind.	4.50%
RRSP ir RRRIF-3 m. term. ind.	4.00%	RRSP ir RRRIF-5 m. term. ind.	4.75%
RRSP ir RRRIF-4 m. term. ind.	4.50%	Taupomąjį sąskaitą	2.25%
RRSP ir RRRIF-5 m. term. ind.	4.75%	Kasd. pal. taupymo sąsk.	2.25%
Taupomąjį sąskaitą	2.25%	Kasd. pal. čekių sąsk. iki	2.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	2.25%	Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.75%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	2.00%		
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.75%		

IMA UŽ:
 Asmenines paskolas nuo 7.50%
 Sutarties paskolas nuo 7.50%
 Neklin. turto paskolas: Su nekeliamu nuosimčiu 1, 2, 3 metų 5.10%
 Su keičiamu nuosimčiu 1, 2, 3 metų 5.10%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėru, čekių ir taupymo sąskaitas

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mirtigius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai **"INTERAC" kortelė**
 Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392
 Taisau senas ir įvedu naujas:
 • ELEKTROS INSTALACIJAS • VĖSINIMO SISTEMAS
 Taisau visų rūšių
 • ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES
 • DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS (RENGIMUS)
 Skambinti Vytiui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronte.
 Greitas - sąžiningas - pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LEDAS REFRIGERATION
 AIR CONDITIONING & HEATING
 Taisau ir įvedu
 • Centrinės šildymo ir A/C sistemos • Skalbinimo mašinas, džiovintuvus
 • Oro drėkintuvus (Humidifiers) • Indų plovimo mašinas,
 • Šaldymo sistemos, šaldytuvus viryklas
 Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.
 Skambinti R. Jareckui tel. 416-370-3539 Toronte
 (Nemokamai atvažiuoju įkainoti).

Countrywide WESTSIDE REALTY INC.
 Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti.
 Prižadame mielai ir sąžiningai patarnauti.
Lina Kuliavienė
 4214 Dundas Street West, Suite 106, Etobicoke, Ontario M8X 1Y6
 Tel. 416 767-9000 FAX 416 239-6228

DRAUDA
 Gyvybės - verslo - namų - automobilių - sveikatos - kelionių - pensijų (RRSP, RRRIF)
 Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite
JUOZUI EIMIUI RAMUI
 tel. 239-7733
 namų 766-5857 FAX 234-5187
CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED
 3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1
 Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Parduodant ar perkant nekilnojamo turto nuosavybę visais reikalais prašau kreiptis į
TEODORĄ STANULI
 SAŽININGAS IR GREITAS PATARNAVIMAS
RE/MAX West Realty Inc.
 1678 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A9
 (2 blokai į vakarus nuo Lietuvių namų)
 tel. 416 769-1616 FAX 416 769-1524

Lietuviai ir latviai, pasižymėję baltiečių šaudymo varžybose 1996 m. rugsėjo 15 d. Iš kairės: D. Grauds, V. Šeputa, A. Mackevičius, J. Šostakas ir L. Ozols
 Nuotr. B. Savicko

Taip elgėsi anglų kariai...
 (Atkelta iš 5-to psl.)
 pric mjr. R. Davies. Kaip vėliau bataliono kapelionas Kenneth Tyson prisipažino, kariai negalėjo patikėti, kad dėl to jie kariavo. Visas šis reikalas atrodė labai jau nežmoniškai. Mjr. R. Davies žinojo, kad jis turi vykdyti įsakymą ir pasirinkimo jam nėra. Jis pasiūtė kitą būrį karių, ginkluotų šautuvais ir kastuvėliais perkirsti minią į dvi dalis. Jiems pavyko atkirsti apie porą šimtų kazokų ir dabar buvo nutarta, kad reikia bandyti juos pradėti krauti į sunkvežimius. Kilo isteriška panika, žmonės laikėsi susikibę, daug jų pargriuvo ir beveik kiekvienas turėjo būti nuneštas į sunkvežimį.
 Keli šimtai metrų nuo sunkvežimių stovėjo 50-ties prekinėjų vagonų traukinys su langais, apdengtais stora viela. Vidury to ešalono stovėjo vagonas-platforma su dviem anglų kariais ir pritvirtintu kulkosvaizdžiu. Mjr. R. Davies kreipimasis į šventiką V. Grigorievą baigt pasipriešinimą nesusilaukė jokio atsakymo. Žmonės netikėjo savo akimis, kad anglų kariai galėtų taip žiauriai elgtis su kariniais kastuvėliais. Girdėjęsi šūkių: "Šalin, šėtone! Kristus kelės! Dieve, pasigailėk mūsų!"
 Altorius buvo nuverstas, dvasiškių liturginiai drabužiai nuplėšti ir numesti ant žemės. Žmonės persimetė į pietinę dalį stovyklos, kur buvo mažas tiltelis virš upės Drau. Ši upė, net ir vasarą, pasižymi smarkia srove, kurion įkritus nėra jokios galimybės išsigelbėti. Vienas išlikęs gyvas liudininkas pasakojo matęs jauną motiną, priglaudusią prie savo kūno kūdikėlį ir šokančią tiesiai į tą srovę. Už poros minučių jos jau nebuvo matyt. Anglų kareiviai su kastuvėliais darbovis pilnu tempu. Šventikai ir jų asistentai buvo parmesti ant žemės, jų liturgi-

niai drabužiai ir ikonos sutrypti smėlyje. Vienas Kubanės kazokas, kuris turėjo užsidėjęs ant krūtinės Švč. Marijos ikoną, buvo taip baisiai sumuštas, kad kraujas tekėjo per veidą, kaklą, rankas, marškinius ir pačią ikoną.
 * * *
 Tuo pačiu metu pasirodė bataliono sanitarijos karininkas Joh Pinching. Jis atsimeina, kad buvo daug sužeistų į galvas. Kai kuriais atvejais, jis čia pat vietoje susiuvo žaizdas. Trys žmonės buvo pasiūti į Lienz metelio ligoninę. Atėjus vertėjai O. Rotovai, gydytojas negalėjo sulaukyti ašarų, skūsdamasis, kad tai yra baisiai nehumaniška.
 Visur kilo didžiausias triukšmas. Vaikai rėkė ieškodami tėvų, o anglų kareiviai griebė juos ir sodino į sunkvežimius. Tėvai, gelbėdami vaikus, patys tapdavo aukomis. Didžiulė panika padarė savo: masė žmonių tapo nebesuvaldoma. Tie, kurie pargriuvo, buvo paprasčiausiai sumundinti. Kas tik galėjo, bėgo per tiltelį ir kalnų link. Kubanės kazokas Danielius Kolomeic pabėgė, bet jo draugas buvo anglų nušautas. Vienu atveju anglų karys subintavo sužeistą jauną mergaitę, bet motinai jos neatidavė - nunešė į sunkvežimį. Motinos širdis negalėjo paklikti kūdikio, ir ji pati įlipo į sunkvežimį.

Manoma, kad apie 30 žmonių nusiskandino upėje Drau. Vienas pavyzdys - gydytoja Praskovia Voskoboinikova. Ji, jos vaikučiai, sesuo ir motina visos nuskendo sraunioje upėje. Lienz metelio ligoninėje, anglams atėjus paimti sergančio kazoko, šis iššoko pro langą, kaip užbaigdamas savo gyvenimą. Kapelionas Kenneth Tyson, kaip ir daugelis kitų karininkų, buvo tiesiog pasibaisėję. Jis atsimeina matęs pasikorusį kozoką ant medžio prie Doelsach stoties. Bet labiausiai sukrečiąs vaizdas buvo jauna moteris ir jos trys jauni vaikučiai: visi persėdinti iš užpakalio, jauniausia mergaitė revoliu, ir šalia jų tėvas, nusišovęs revolveriu.
 Iki pietų (11.30 v.) buvo pakrauti į traukinį 1,252 žmonės. Plk. Malcolm, bijodamas, kad situacija gali dar pablogėti, įsakė viską sustabdyti iki rytojaus - birželio 30 d., bet apie tai kitą kartą.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
 optometristė
 1551 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A5
 (prie Lietuvių namų)
 Prima pacientus pagal susitarimą
 Tel. 416 532-7115
 Susitarus priima pacientus ir vakarais

HOMELIFE
 HomeLife/Realty One Ltd. Realtor-Member FAX 416 763-5097
 2261 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6S 1N8
 Visais namų pirkimo-pardavimo reikalais jus informuos ir maloniai patarnaus
NIJOLĖ B. BATES
 tel. 416 763-5161
 (24 val. pager)

Sportas
Pelningas verslas
 Raimundas Kybartas yra vienas aktorės, vardu Madonna, kūno kultūros treniruotoju, patarėju. Kiti Kybarto klientai Hollywood'e yra - Sean Penn, Kelly Le Brock, Maria Shriver, Crispin Glover, Debi Mazar, Marlo Thomas... Tai pelningas verslas (padeda jam ir žmona; jie augina du vaikus).
 Santa Monica, CA gyvena jo tėvai - Dana ir Edmundas Kybartai. Raimundas baigęs lituanistinę mokyklą, buvęs veiklus lietuvių jūrų skautas - nuo pat vaikystės domėjosi sportu. G.

"Lietuvių svajotojas"
 Tokia antraštė, kuri angliškai skamba - "Lithuanian Dreamer", buvo išspausdintas rašinyje NBA krepšinio lygos pirmame rudens sezono žurnalo "Hoop" numeryje. Čia šiltais žodžiais pristatoma mūsų krepšinio žvaigždė Šarūnas Marčiulionis, kuris nuo 1989 metų žaidžia įvairiose NBA lygos komandose, šiuo metu Denverio "Nuggets" klube. Straipsnio pradžioje pabrėžiama, kad nors jis galbūt nėra pats žymiausias žaidėjas lietuvių krepšinio istorijoje, tačiau jis galėtų būti laikomas pačiu įtakingiausiuoju. Yra pažymima, kad Šarūnas buvo pirmuoju lietuvių krepšininuku, patekusių į NBA lygą, 1989 m., pasirašęs sutartį su "Golden State Warriors" klubu. Pabrėžiama, kad jis sėkme dalinasi ir su savo tautiečiais, skirdamas pinigų krepšinio programoms Lietuvoje ir būdamas pagrindiniu asmeniu Lietuvos krepšinio lygos įsteigime. Be to, pažymimi Marčiulionio nuopelnai telkiant lėšas Lietuvos olimpinei krepšinio komandai ruošiantis 1992 ir 1996 metų olimpiadoms. Straipsnis pailiustruotas Marčiulionio nuotrauka su Lietuvos krepšinio rinktinės uniforma.
 Ed. Šulaitis

Skautų veikla
 • Lapkričio 19 d., "Rambynų" ir "Satrijos" tuntų vadovų-ų posėdyje aptarta Kūčių programa. Kūčios įvykys gruodžio 15 d. 4 v.p.p. Prisikėlimo par. salėje. Abu tuntai repetuoja giesmes, pasirodymus, kad atvykęs Kalėdų senelis kartu pasidžiaugtų ir matytų visus tvarkingai uniformuotus. Kas gali, atneša negendancio maisto, kuris bus perduotas šelpti alkaniems. Eglutė parūpins ir tvarkys stalus sk. vyčiai ir kandidatai. Maistas sunėštinis. Jį paruoš vyr. skautės. Prie Kūčių Kalėdų progą bus renkamos gerojo darbelio aukos. Gruodžio 21 d. sk. vyčiai, vyr. skautės, budžiai, gintarės atliks tradicinį kalėdėjimą. Pradžią 7 v.v. prie "Vilnius Manor".
 • "Romuvos" 35-mečio ženkliuko konkursas pratęstas iki skautiškų Kūčių. Kviečiami visi jame dalyvauti.
 • Skautų dr-ė rengia antrą iškylą į Woodland Trails. Gali prisidėti ir sesės. F.M.

Lietuvos ambasados Vašingtone pranešimu, ten lapkričio 25 d. iškilmingai paminėta Lietuvos kariuomenės 78-tosios metinė. Kalbėjo ambasadorius dr. A. Eidintas, JAV mjr. V. Sarapinas, JAV atsargos plk. ltn. D. Skučas, 8 mėnesius Lietuvoje dirbęs krašto apsaugos ministerio patarėju. Minėjimo dalyvis raštu sveikino PLB valdybos pirm. B. Nainys. Prie.

GERIAUSIOS DOVANOS!!!
Lietuvos krepšinio komandos suvenyrai, pagaminti su leidimu (license)
Sportiniai marškiniai (T-shirts)
LITHUANIA 96, bronzos medaliatai, trispalviai (tie dyed) su skeletu: XXL, XL, L, M - \$30 (JAV); balti: XXL, XL, L, M - \$25 (JAV).
LITHUANIA 96, su komandos emblema, margi (tie dyed): XXL, XL, L, M - \$25 (JAV); juodi, balti: XXL, XL, L, M - \$20 (JAV)
LITHUANIA 96 su siuvinėta (embroidered) emblema, juodi: XXL, XL, L, M - \$30 (JAV) (XXL pridėti \$3).
LITHUANIA 96 KEPURĖS (baseball caps) su emblema, juodos - \$20 (JAV)
OLIMPINIAI ŽENKLIUKAI (cloisonne gold tone pins) - \$10 (JAV)
KREPŠINIO KAMUOLYS, trispalvis su komandos emblema, pasirašytas Šarūno Marčiulionio ir Arvydo Sabonio - \$25 (JAV)
LITHUANIA 96 LIPINUKAI (bumper stickers) - \$3.50 (JAV).
 Persiuntimas \$10 (JAV).
 Užsakymus su čekiu ar pašto perlaida (JAV dol.) siųsti: RBBMC/ R. B. Butkus, 60 East 212 Street, Euclid, OH 44123-1061 USA.
 Tel. 1 (216) 732-8250
 Vardas, pavardė.....
 Adresas.....
 Telefonas.....

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA
AKTYVAI per 105 milijonus dolerių

MOKA:		IMA:	
2.25% už 30-89 dienų term. indėlius	2.50%	už asmenines paskolas nuo.....	7.50%
2.50% už 90-179 dienų term. indėlius	2.50%	už nekilnojamo turto paskolas (mortgage): su nekeliamu nuosimčiu	1 metų.....
2.50% už 180-364 dienų term. indėlius	2.50%	2 metų.....	5.20%
2.50% už 1 m. term. indėlius	2.50%	3 metų.....	5.70%
3.25% už 2 m. term. indėlius	3.25%	4 metų.....	6.20%
3.95% už 3 m. term. indėlius	3.95%	5 metų.....	6.50%
4.25% už 4 m. term. indėlius	4.25%	(fixed rate)	
4.50% už 5 m. term. indėlius	4.50%		
2.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.	2.50%	su keičiamu nuosimčiu	1, 2 ar 3 metų.....
2.75% už 1 m. GIC invest. pažym.	2.75%	1, 2 ar 3 metų.....	5.10%
3.50% už 2 m. GIC invest. pažym.	3.50%		
4.00% už 3 m. GIC invest. pažym.	4.00%		
4.50% už 4 m. GIC invest. pažym.	4.50%		
4.75% už 5 m. GIC invest. pažym.	4.75%		
2.25% už RRSP ir RRRIF ind. (variable rate)	2.25%		
2.75% už RRSP ir RRRIF 1 m. term. ind.	2.75%		
3.50% už RRSP ir RRRIF 2 m. term. ind.	3.50%		
4.00% už RRSP ir RRRIF 3 m. term. ind.	4.00%		
4.50% už RRSP ir RRRIF 4 m. term. ind.	4.50%		
4.75% už RRSP ir RRRIF 5 m. term. ind.	4.75%		
2.25% už OHOSP (variable rate)	2.25%		
2.25% už taupymo sąsk. (gyv. drauda)	2.25%		
2.25% kasd. pal. čekių sąsk. nuo 50,000	2.25%		
3.75% už Amerkos dol. 1 m. GIC	3.75%		
2.75% už Amerkos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	2.75%		

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės elgoje

MasterCard, Interac, PLUS

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000.
 Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.
 Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS
 • Pirm., antr. ir trečiad. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.
 • Ketvirtadieniai ir penktadieniai nuo 9 v.r. - 8 v.v.
 • Šeštadieniai nuo 9 v.r. - 1 v.p.p.
BŪSTINĖ: Lietuvių namai -
 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonas 416 532-1149

PRINTING
 Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Priimamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
 66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1R3
 Savininkas Jurgis Kuliešius

Knygų rišykla "SAMOGITIA"
 meniškai ir išsamią informaciją. Prašau skambinti šiandien
A. Plienys
 3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Sutton GROUP
PAŽADU JUMS
 24 valandų tarnybines paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją. Prašau skambinti šiandien
tel. 416 236-6000
 pirkimo ar pardavimo klausimais
sutton group - assurance realty inc. realtor
 5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

MEDELIS CONSULTING
 1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
 Tel. 1-905-436-9903 FAX 1-905-728-5745
ALGIS ar STEFA MEDELIAI
 Visos paslaugos atskleidžiant Jūsų giminės iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. GARANTUOTA!

Queen Travel (atstovaujama ALGIO MEDELIO)
OFICIALI LIETUVOS AVIALINIJOS BILJETŲ PARDAVIMO AGENTŪRA KANADOJE!
 Specialia sutartimi, kartu su AIR CANADA, BRITISH AIR, FINNAIR, LUFTHANSA ir KLM geriausiomis kainomis parduodam keliones į Europą ir Vilnių. - NAUJOS ŽIEMOS SEZONO KAINOS! -
 Ypatingai geromis kainomis parduodam LAL bilietus trasose tarp Vilniaus ir Amsterdamo, Berlyno, Frankfurto, Kopenhagos, Londono (Heathrow), Maskvos, Paryžiaus (Charles DeGaulle), Romos, Stokholmo ir Varšuvos.
 * * * * *
ATOSTOGOS ŠIA ŽIEMA:
 * Vieni ar su grupe, su maistu ar be maisto, palisėt ar daug pamatyti? Porai dienų, savaitė, mėnesiai ar dviejų? Paruošim pagal Jūsų pageidavimą -
 * FLORIDA, ARIZONA, MEKSICA, KUBA, KARIBŲ SALOS, GRAIKIJA, PORTUGALIJA, HAVAJAI, RAMIOJO VANDENYNO SALOS AR PAKRANTĖS (O GAL TIK JUMS ŽINOMA PASLAPTINGA VIETELĖ?) - viskas JŪSŪ!
 * * * * *
 Asmeniškai kreipkitės kiekvieną trečiadienį, tarp 11 ir 18 val (11 AM - 6 PM). Kitomis dienomis - užsitikrinti mano asmenišką dėmesį Jūsų reikalams, - paskambinę palikite savo telefono numerį ir aš tuoj pat, arba Jums tinkamu laiku, atsakbinsiu.
Queen Travel International Ltd.
 133 Roncesvalles Ave., TORONTO, Ont. M6R 2L2 TEL. 416 531-4800

Dantų gydytoja
ASTA E. GRINIS-VAIDILIENĖ, D.D.S.
 3101 Bloor Street West, Suite 308,
 Toronto, Ontario M8X 2W2
 (trys bloakai į vakarus nuo Royal York)
Telefonas 416 237-1273

Dr. DAIVA NORKIENĖ
 ŠEIMOS GYDYTOJA
 Miela priima naujus
 pacientus
(416) 767-7725
 2150 Bloor Street West (prie
 Runnymede), Toronto, Ontario
 M6S 4V7, Suite 205
 (pirmame aukšte)

Į Lietuvą su Nordland Express
Siuntiniai laivu • Oro paštu
Pinigų perdavimas • Prekybiniai
pervežimai
Nordland Express 1650 Bloor St. W.,
 Toronto, Ontario, Canada M6P 4A8
Darbo valandos: Nuo pirmadienio iki penktadienio
 9 v.r. iki 6 v.v.
Toronto 416 535-5000
Skyrius: North York 164 Willowdale Ave., North York, Ont.
 416 222-4021
 Hamilton Alfredas Zorkus
 905 522-9966
 London Jonas ir Marytė Narusevičiai
 1055 Guildwood Blvd.
 519 657-1751
 Montreal Andrejs Vitols
 105 56th Ave., Lachine
 514 637-9102
Už Toronto ribų 1-800-561-3113

Juozas (Joseph) NORKUS
 Re/max West įstaigoje
 Ilgiausiai dirbantis agentas.
 Daugiau kaip 10 metų turintis pardavimo
 bei daugiau kaip 20 metų statybos ir re-
 monto patirtį. Mielai atsakysiu į namų pir-
 kimo, pardavimo ar remonto klausimus.
RE/MAX West Realty Inc.
 1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
 Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų - 416 532-5893
 Nemokamas namų įvertinimas

CRUISE WORLD
ATC
CRUISE WORLD
AUDRA TRAVEL CORPORATION & CRUISE WORLD
Mūsų biure Jūs galite užsakyti:
 ♦ Geriausias keliones į Lietuvą.
 ♦ Skridimus į įvairius pasaulio kraštus.
 ♦ Atostogas šiltuose kraštuose.
 ♦ Keliones pramoginiiais laivais.
 ♦ Poilsines keliones į kurortus ir sanatorijas.
 ♦ Sveikatos ir kelionių draudimus.
 ♦ Iškvietimus bei vizas.
 Smulkesnių žinių teiraukitės telefonu:
416 762-7447
 Lietuviškai jus aptarnauja:
Ona ir Audronė
 Fax 416 769-6753
 E-Mail: audra@pathcom.com
 256A Durie St. (Bloor West Village),
 Toronto, Ont. M6S 3G3

Posėdžiauja IX-tojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso rengimo komitetas

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)
 betgi yra kitokios nuomonės. Jam atrodo, kad Kanados fi-
 nansų ministeris Paul Martin
 veda tikrai sunkią kovą su Ka-
 nados deficitu jau iki-623 bilijonų
 dolerių padidinta skola. Konservatorių
 ministras pirm. Brian Mulroney su visomis
 Kanados vyriausybės deficitinės
 skolos buvo palikęs daugiau
 kaip 500 bilijonų dolerių, bet vis
 dėlto iki 623 bilijonų dolerių
 dar buvo tolimas kelias. Finan-
 sų ministeriui P. Martinui tikrai
 sunku padengti net ir tokios di-
 delės skolos palūkanas. 1995 m.
 joms juk teko išleisti 42 bilijonų
 dolerių.

Tad kažin ar bus didelė
 nauda iš Kinijai kreditan par-
 duodamų kanadiškų atominių
 CANDU elektrinių. Didelės dar-
 bo dalies susilauks pati Kinija
 savo teritorijoje, o Kanadai liks
 tik atominių reaktorių paga-
 minimas, nereikalaujantis masi-
 nio darbo. Ministras pirm. J.
 Chretienas lapkričio 26-30 d.d.
 viešėjo ir Japonijos Tokijo sos-
 tinėje. Ten jo laukė pakankamai
 kapitalo investicijoms Kanadoje
 turintis verslininkai.

Dar vieną kelionę Azijon
 ministras pirm. J. Chretienas
 su grupe verslininkų planuoja
 1997 m. sausio mėnesį. Šį kartą
 jo laukia staigmena. Mat su šia
 grupe prekybos reikalais žada
 vykti ir separatistinės Kvebeko
 vyriausybės premjeras Lucien
 Bouchard, šiuo metu vedantis
 didesnę kovą su ekonominėmis
 Kvebeko problemomis. Anks-
 tesnis Kvebeko separatistų
 premjeras Jacques Parizeau to-
 kias prekybines keliones su Ka-
 nados ministru pirm. J. Chre-
 tienu ignoravo. Jam rūpėjo tik

atsiskyrimą nuo Kanados patvir-
 tintantis nepriklausomybės refe-
 rendumas.

Premjeras L. Bouchardas
 pirmiausia nori pastatyti Kvebe-
 ką ant tvirtesnių ekonominių
 kojų. Šį kartą naujų rinkų bus
 ieškoma Pietų Korėjoje, Filipi-
 nuose ir Tailandijoje. Atrodo,
 Kvebeko premjeras L. Bouchardas
 savo ekonominius siekius
 nori atskirti nuo politinių nepri-
 klausomybės siekių. Kvebekui
 reikia ekonominės pagalbos,
 kuri iš užsienio yra lengviau
 gaunama federacinės Kanados
 rėmuose. J. Parizeau ir kiti se-
 paratistai tokios taktikos nepa-
 lėjo suprasti. Jiems tik rūpėjo
 greitas Kvebeko atsiskyrimas nuo
 Kanados, nors jį dabar slepia
 ekonominės negerovės. V. Kst.

SKAITYTOJAI PASISAKO

TURITE ATLIEKAMŲ ŽAISLŲ?
BRANGŪS TAUTIEČIAI,
 Svečiuojasi Toronte jau an-
 taras mėnuo. Džiaugiuosi, kad čia ne-
 užmirštama Lietuva: jos papročiai,
 kalba, tradicijos. Labai sujaudino
 Lietuvių dienų Toronte renginiai,
 ypač baigiamasis jungtinis koncer-
 tas. Artėjant šv. Kalėdoms, susikau-
 pimo, gerumo ir apmąstymo laikui,
 kreipiuosi į jus, brangūs tautiečiai.
 Dauguma jūs turite šeimas, augi-
 nate sveikus, protingus vaikus, rū-
 pinatės jais, atiduodami savo šir-
 dines šilumą ir meilę. Vaikas - jūsų
 gyvenimo prasmė, džiaugsmas ir
 rūpestis. Tačiau būna taip, kad ilgai
 lauktas, išsvajotas kūdikis gimsta ne
 toks, kaip visi. Kiek nerimo, skaus-
 mo, kiek kančios tada patiria tėvai.
 Gyventi tenka tikėjimu ir viltimi.
 Lietuvoje, Druskininkų kuror-
 te, yra vaikų reabilitacinė ligoninė
 "Saulutė". Čia gydomi vaikai iš vi-
 sos Lietuvos, sergantys cerebriniu
 paralyžiumi ir kitomis centrinės
 nervų sistemos ligomis. Dalis vai-
 kučių ten pradeda žengti pirmuosius
 žingsnius, tikslėsnai tampa jų

Jaunimo kongresas

"Lietuviška prigimtis ati-
 daro pasaulio duris" - tai IX
 Pasaulio lietuvių jaunimo kon-
 greso šūkis. Kongreso rengimo
 k-tas vėl susirinkęs diskutavo
 organizacinius reikalus. Nustatė
 kongreso kainas dalyviams ir at-
 stovams. Kongresas vyks 1997
 m. vasarą, nuo liepos 17 d. iki
 liepos 27 d., Vašingtone, Niu-
 jorke ir Bostone. Kainuos
 \$1050 atstovams ir \$1300 daly-
 viams. Užsiregistravus prieš va-
 sario 16 d. kainos bus \$850 at-
 stovams ir \$1100 dalyviams. Re-
 gistravimo mokestis \$200 užtik-
 rina vietą dalyvauti visuose kon-
 greso renginiuose. Komitetas
 diskutavo ir smulkesnes progra-
 mos detales. Vašingtone bus
 atidarymo pobūvis, organizacijų
 mugė, išvyka į muziejus ir JAV
 valdžios pastatus, įskaitant ir
 Lietuvos ambasada. Niujorke
 numatoma išvyka laivu aplink
 Manhattan, teatro vakaras, ir
 įdomesnių vietų lankymas. Sto-
 vykla vyks Cape Cod'e, kur da-
 lyviai galės atsikvėpti Atlanto
 pajūry. Bostone įvyks uždarymo
 pokylis ir šio istorinio miesto
 apžiūrėjimas. Studijų dienos nu-
 matytos po vieną dieną Vašing-
 tone, Niujorke ir Cape Cod'e.
 Bus diskutuojami jaunimo rei-
 kalai, veikla ir rūpesčiai. Į kon-
 greso kainą įskaitoma nakvynė,
 maistas, pokyliai ir visos išvy-
 kos. Inf.

Paieškojimai

Ieškomas Julius Striška, gyve-
 nęs 141 College St., Sudbury, Ont.
 Rašyti - Albinui Lingaičiui, 4336
 So. Artesian Ave., Chicago, IL
 60632, USA.

Ilona Orentaitė-Mukienė,
 gyvenanti Vilniuje, paieško savo
 giminių JAV ir Kanadoje. Pra-
 nešti: K. Baronas, Franconville-
 str. 16, 68519 Viernheim,
 Germany.

TORONTONT

Vietoj kalėdinių sveikinimų at-
 virukais įrašė į bendrą sveikinimą:
 ir paaukėjo "Tėviškės žiburiams":
 \$50 - Juozas, Aldona, sūnus Anta-
 nuskas Petrauskai; \$40 - Jonas Stan-
 kus, dukros Loreta ir Vida, Hamil-
 ton, Ont., Stasė ir Povilas Kanopai,
 Hamilton, Ont.; \$37 - Alfredas
 Bražys, Gintaras, Linas, Gailutė ir
 jų šeimos; \$30 - Valerija Gustai-
 nienė, St. Catharines, Ont., Marija
 Pranaitienė ir Aldona Zarembaitė,
 Zosė Martinaitienė ir Juozas Za-
 deikis, E. Bersėnienė ir šeima, Al-
 dona ir Mečys Pranėvičiai; \$25 - Zi-
 ta Vainauskienė, Hamilton, Ont.,
 Jonas Riauba, Z. J. Mažonai, G. T.
 Cipariai, Rodney, Ont., V. V. Au-
 gėnai, Irena Baltakienė ir sūnūs Vi-
 tas ir Algis, Birutė Abramaitienė ir
 dukra Angelė, Jonas ir Nijolė Šim-
 kai, S. V. Radzevičiai; \$20 - Liuda
 ir Jurgis Stungevičiai, Hamilton,
 Ont., J. Juozaitienė, dukros Dana ir
 Alda su šeimomis, Hamilton, Ont.,
 Juozas ir Vincas Kėžinaičiai, Ha-
 milton, Ont., Eliziejus Dubininkas
 ir dukros, Marija Elijošienė, Bronė
 Sapijonienė, Petras Čiurlys, Felik-
 sas, Vida Mockai ir šeima, Jonas,
 Bronė Greičūnaitė ir šeima, Juozas
 ir Marija Rybiai, Hamilton, Ont.,

M. Daukšienė su sūnum Linu, Re-
 gina, Juozas ir Juozukas Piečiūčiai,
 Kaunas, Danutė, Bronius Staškevi-
 čiai ir Petronėlė Jucevičienė, Ver-
 dun, Que, Stasė ir Bronius Žutau-
 tai, Anicetas ir Irena Zalagėnai,
 Marta Adomavičienė - Trečioki-
 nė, Marytė, Bronius Bagdonai ir
 šeima, Oakville, Ont., Romualda ir
 Vytautas Akelaičiai, Filomena,
 Kristina, Stasys Janavičiai, Juozas,
 Zuzana, Ramunė Stravinskai, An-
 tanas, Stasė Zimnickai ir sūnus
 Aleksas, K. J. Rugiai, Olga ir Jonas
 Statkevičiai, Rodney, Ont., P. Sto-
 kus, Marytė Genčiuvienė, Stasys ir
 Janina Poškai; \$15 - Valė Kecerio-
 nė, Elena Girėnienė, Vanda, Petras
 Šidlauskai, Hamilton, Ont., Anta-
 nas ir Gražina Stankai; \$10 - Onutė
 ir Jonas Deveikiai, Hamilton, Ont.,
 Julija Liutkienė, Aldona ir Petras
 Dranginiai, Viktorija Jasiūnienė.

DĖL PAŠTO VĖLAVIMŲ
 galima skųstis skambinant 416
 979-8822 arba 1-800-267-1177.
 Palikti adresą su pašto kodu.
 Kuo daugiau bus užregistruota
 adresų, kuriems vėluojasi laik-
 raščio pristatymas, tuo bus at-
 krephtas didesnis dėmesys.

SOLD
DAIVA DALINDA,
 BBA, Broker
 Tel. 416 231-5000
 FAX 416 233-2713

Amerikos didžiausia namų
pardavimo įstaiga Kanadoje!
Islington-Kingsway
Realty Inc.
 Prezidentė, turinti 16 metų
 patyrimą, jums sąžiningai
 patarnaus.
 Nemokamas namų įvertinimas.
 2908 Bloor Street West,
 Etobicoke, Ont. M8X 1B6

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
 1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6
KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių
 yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai
 Kanadoje ir Lietuvoje.
 Per 30 veiks metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių
 lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.
Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo
 (Lithuanian-Canadian Foundation).
 Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.
REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Registruota masažo terapeutė
Ramona Girdauskaitė, B.Sc., R.M.T.
 20 High Park Blvd., Toronto.
Gydomasis masažas ("Craniosacral Therapy")
 Priima pasientus pagal susitarimą
Telefonas 416 536-5437
 Su gydytojo nurodymu dauguma privačių sveikatos draudos
 bendrovių (extended health care benefits) gydymą masažą
 padengia pilnai ar iš dalies.

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
 1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)
 Mississauga, Ontario L5G 3H7 **Tel.: 905 271-7171**
 Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais
 1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
 (Priešais Lietuvių Namus)
Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytojai
Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.
Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.
Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
 (Orthodontist)
 2373 Bloor Street West **Telefonas**
 (Prie Jane St.) **416 763-5677**

Šeimos gydytojas
dr. Aleksandras Spudas
 Šiuo metu priima naujus pacientus.
1448 Lawrence Avenue East, Suite 210,
 (prie Victoria Park Avenue)
 Victoria Terrace Medical Centre, North York, Ont. M4A 2V6
Tel. 416 751-0082

Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS,
 B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P. Eng.
Tel. 416 240-0594
 27 John St., Second Floor
 Weston, Ontario M9N 1J4
 Lengvai pasiekiamas
 autobusu nr. 79 (Scarlett
 Road) nuo Runnymede
 požeminio stoties.

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE, JOHNSON
 2 Jane Street, Suite 500
 (Bloor ir Jane gatvių kampas)
 Toronto, Ontario M6S 4W3
Tel. 416 762-7393
Fax 416 762-0231

CHAMNEY • MC WILLIAMS • DRESHER
CMD Insurance Services
Dėl visu rūšių draudus Jūs galite kreiptis į Walter Dresher
 (Drešerį), taip pat naujos automobilų ir namų draudus
 reikalais; į Rima Drešerį kreiptis jau apdraustų automobilų
 ir namų reikalais ir į Ričardą Drešerį - dėl visu komercinių draudų.
 1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8
Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406
FAX 905 624-8238

Chamney McWilliams Inc.
Nekilnojamo turto ikainojimas - mortgičių, mokesčių,
 turto ir kt. Kreiptis į Rick Drešerį tel. 416 233-3334
DRESHER Appraisal Ltd.
Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir
 pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius
Tel. 416 233-3334
DRESHER Real Estate Ltd.

Patarnavimas - greitas ir tikslus!
 V. DAUGINIS - telefonai 416 762-4232, 905 822-7376
 Lilija Pacevičienė - telefonai 416 762-4232, 519 853-3652
 * GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
 * GYVYBĖS * KOMERCINĖ *
DRAUDA - INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
 2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3
416 762-4232 FAX 416 762-5588

TORONTO

Anapilio žinios

– Gruodžio 1, sekmadienį, per 11 v.r. Mišias šalia mūsų parapijos choro du muzikos kūrinius su birbyne atliko Bronius Mūras. Paskui po pamaldų parapijos salėje įvyko Broniaus Mūro ir Stasio Juškauskio muzikos koncertas.

– Lapkričio 23, šeštadienį, pakrikštytas Vinco ir Christine (Irwina) Starkų sūnus Mykolas-Vilius.

– Lapkričio 28, ketvirtadienį, palaidota a.a. Julijona Pečiulienė, 88 m. amžiaus.

– Parapijos klebonijoje jau registruojami vaikučiai Pirmajai Komunijai, kuri bus teikiama ateinančių pavasarį.

– Gruodžio 6 d. yra pirmasis mėnesio penktadienis, todėl tą dieną 7 v.v. bus Šventoji Valanda prie išstatyto Švenčiausiojo. Visi kviečiami dalyvauti.

– Gruodžio 8, sekmadienį, mūsų parapijos KLK moterų draugijos skyrus šves savo globėjos Šv. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo šventę. Narės iškilmingai dalyvaus 11 v.r. Mišiose. Tuoj po Mišių šventovėje Lietuvos ansamblių "Kanklės" atliks religines muzikos koncertas. Po koncerto Anapilio parodų salėje bus ses. Ignės paskaita, vaišės, loterija. Visos narės ir viešnios kviečiamos dalyvauti.

– Sąjūdis "Už gyvybę" gruodžio 8, sekmadienį, mūsų parapijos salėje parduos kalėdinius pyragus.

– Gruodžio 15, sekmadienį, tuojau po 9.30 v.r. Mišių bus trumpas susitikimas su ses. Igne vaikų darželio klausimu. Visi tuo reikalu susirūpinę prašomi dalyvauti.

– Kalėdų eglutė mūsų mažiems Anapilyje bus gruodžio 22, sekmadienį. Dovanėlės bus dalinamos vaikučiams iki 12 m. amžiaus. Registracija vaikučių dovanoms (po \$10 nuo šeimos) vyksta sekmadieniais parapijos salėje iki gruodžio 15 d. Programą atliks "Angeliukai". Kiti, norintieji programoje dalyvauti, prašomi registruotis pas Nijolę Benotienę tel. 416 621-9472. Iš pašaliečių suaugusiųjų prie įėjimo bus imamas \$3 mokestis.

– Anapilio knygne galima įsigyti kalėdinių sveikinimų, Kūčių plotkelių, naujų knygų bei muzikos garsiauosčių.

– Mišios gruodžio 8, sekmadienį 9.30 v.r. už a.a. Izabelę Prasauskienę, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 2 v.p.p. už a.a. Igną Pakarną.

Lietuvių Namų žinios

– Sekmadienį, gruodžio 1 d. popietėje dalyvavo 186 asmenys. Svečių knygoje pasirašė E. Čiplys, K. Mikiška, A. Juškevičienė, L. Naikeliene, R. Galuonytė, adv. R. Jurevičius, E. Jurevičius iš Vilniaus, P. Plikusas iš Vankuverio, K. Dubauskas iš Kalgarjo, B. Nainys iš Lemonto, JAV, R. Kurienė iš Londono, Ont., G. ir R. Steplaičiai, Vida Baltrušaitienė. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN kult. kom. narys B. Stundžia.

– LN valdybos posėdis – gruodžio 5, ketvirtadienį, 7 v.v.

– LN valdyba kviečia atsilankyti visus LN darbuotojus, bingio ir bingio bufeto savanorius, moterų, vyrų būrelių narius, socialinės tarnybos bei kultūrinės komisijos atstovus gruodžio 11, trečiadienį į kalėdinį pobūvį, kuris įvyks Vyt. Didžiojo menėje ir "Lokio" svetainėje. Pradžia 5 v.v.

– Gruodžio 11 d., 3 v.p.p. seklyčioje šaukiamas LN ligonių lankytojų susirinkimas. Tuo reikalu skambinti E. Steponui tel. 416 622-5896.

– Naujųjų metų sutikimas – Vyt. Didžiojo menėje. Dėl platesnės informacijos bei stalų rezervacijos kreiptis į LN administraciją tel. 416 532-3311 arba skambinti V. Drešeriui tel. 905 624-4866.

– Lietuvių Namų kultūros komisija yra įsigijusi apie 140 įvairaus žanro lietuviškų vaizdajuosčių: filmukai vaikams, koncertai, teatrai, televizijos filmai iš dabartinio Lietuvos gyvenimo ir t.t.

– Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: \$100 – E. Čepienė.

– Autoaiškštės vėjai aukojo: \$100 – A. S. Steigvilai.

– Vysk. Paltaroko vidurinei mokyklai Panevėžyje aukojo: \$40 – B. Vaišnoras.

– Krikščioniškojo gimdymo namams Kaune aukojo: \$1,000 – Anapilio moterų būrelis.

– A. a. J. Tamoliūno atminimui D. Račkus "Tėviškės žiburiams" aukojo \$25.

– A. a. Igno Pakarnos vienerių mirties metinių prisiminimui žmona Adelė "Tėviškės žiburiams" aukojo \$50.

– A. a. Eleonoros Devenienės mirties metinių prisiminimui, velionės vyras Petras ir vaikai "Tėviškės žiburiams" aukojo \$100.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Iškilmingai pradėtas Advento laikotarpis. Sekmadienį per Mišias 10.15 val. giedojo Toronto vyrų choras "Aras". Pamaldose taip pat dalyvavo PLB pirmininkas Bronius Nainys, Klaipėdos meras Silverijus Šukys, iš Lemonto atvykusios seselės.

– Parapijoje kelias dienas viešėjo penki lietuviai studentai, besimokantys Steubenville, OH, pranciškonų universitete, ir viena to universiteto absolventė, šiuo metu atliekanti jaunimo sielovados praktiką amerikiečių parapijoje. Jaunieji teologai bendravo su parapijiečiais, dalyvavo maldos susitikimuose, apžiūrėjo Torontą.

– Parapijos tarybos Religinė sekcija kiekvieną Advento sekmadienį po 10.15 val. Mišių kviečia dalyvauti dvasinio atsinaujinimo seminaruose Tėvo Bernardino kambaryje.

– Praėjusį šeštadienį, lapkričio 30 d., pakrikštytas Lindos Laurinavičiūtės ir Algio Rugieniaus sūnus Kovas Danielius.

– KLK moterų draugijos rengiamos kasmetinės uždarnos Advento rekolekcijos įvyks šį savaitgalį, gruodžio 6-8 d.d., Marylake augstinioji vienuolynė King City vietoje netoli Toronto. Dalyvės registruojasi pas skyriaus pirmininkę Ireną Vibriene (tel. 762 8414) arba parapijos raštinėje (tel. 533-0621). Rekolekcijoms vadovaus kun. Julius Sasnauskas, OFM.

– Gruodžio 6-oji – pirmasis mėnesio penktadienis. Vakare 7.30 val. bus aukojamos Mišios ir garbinamas Šv. Sakramentas, seneliai ir ligoniai lankomi namuose bei prieglaudose ir aprūpinami sakramentais iš anksto susitarus su parapijos kunigais. Gruodžio 7-oji – pirmasis mėnesio šeštadienis. "Gyvojo Rožinio" dr-jos nariai dalyvauja Mišiose 11 val. Po pietų 5.30 val. pamaldos vyks "Vilniaus" rūmuose.

– Mišios sekmadienį, gruodžio 8 d.: 8.15 – už prel. a.a. Praną Vaserį, a.a. Juozą Mickevičių; 9.15 – padėkos intencija; 10.15 – už a.a. Juliją Kudabą, a.a. Algirdą Mitalą, a.a. Joną Gustainį (1 mirties metinės); 11.30 – už parapiją ir visus parapijiečius.

Išganytojo parapijos žinios

– Išganytojo parapijos pamaldos vyks ka sekmadienį 9.30 v.r.; jas laiko kunigas A. Žilinskas.

– Gruodžio 22 d., 4 v.p.p. bus Kalėdų eglutė: jaunimo programa, Kalėdų senelis su dovanėlėmis. Prašome visas mamas ir močiutes paskambinti parapijos pirmininkei Vilmai Steponienei tel. 416 622-5896 iki gruodžio 15 d. nuo 4 v.p.p. Po Kalėdų senelio apsilankymo bus bendravimas prie kavos ir užkandžių.

– Kūčių vakaro pamaldos su Šventa vakariene įvyks gruodžio 24 d., 6 v.v. E.J.St.

– Domą Kaunaitę, prieš metus iškeliavusią amžinybėn, prisiminsime Mišiomis gruodžio 14 d., 10.30 v.r. Lietuvos Kankinių šventovėje.

– Ateitininkų Kūčios įvyks gruodžio 21, šeštadienį. Prisikėlimo par. parodų salėje. Pradžia 4 val. Pritaikyta programa atliks Hamiltono ir Toronto moksleiviai. Jaunimas, tėveliai, seneliai ir draugai ir prijauciantys yra kviečiami atsilankyti. O.G.

– Kanados lietuvių muziejiaus-archyvo išlaikymui aukojo: \$100 – prel. Pr. Gaida, dr. Vincas V. Kadis iš Edmontono; \$50 – J. Krasauskas; \$25 – L. Seibutienė. Muziejiaus valdyba nuoširdžiai dėkoja už aukas.

– Anicetos Aperavičienės 90 metų gimtadienio proga "Tėviškės žiburiams" aukojo: A. Kiškis, D. Zuilionienė, Z.A. Stančikai, G.R. Paulioniai, L.V. Matulevičiai, V.D. Carruthers, R.R. Ramanauskai, I. Paškauskienė, G. Tarvydienė, S.B. Sakalai, J. Govėdas, L. Tamašauskas, dr. A. Pacevičius, V. Otienė, R.A. Pacevičienė, S.V. Aušrotai, T. Stanulis, S. Ziemelytė, dr. A.S. Kazlauskai, D. Batūra. Iš viso suaukota \$685. Sukaktuvininkei ir aukotojams nuoširdus ačiū.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

ANAPILYJE su geru orkestru

gruodžio 31, antradienį, nuo 7 valandos vakaro

* Šilta vakariene su vynu 7.30 v.v. punktualiai.

* Šalti užkandžiai po 12 valandos vakaro.

* Nemokamas baras. * Šampanas, puikiai išpuošta salė.

Stalai numeruoti. Pakvietimus prašome išgyyti iš anksto – sekmadieniais po pamaldų Anapilyje ir vakarais pas **Reginą Celejewską tel. 416 231-8832.**

Visus dalyvauti maloniai kviečia –

Anapilio parapijos tarybos administracinė sekcija

"TĒVIŠKĒS ŽIBURIŲ" administracija prieškalėdiniame laikotarpyje bus atidaryta nuo lapkričio 17 d., sekmadieniais po 9.30 v.r. pamaldų iki maždaug 1 v.p.p. Bus galima sutvarkyti prenumeratas, sumokėti skolas, įteikti kalėdinius sveikinimus, užsakyti "TŽ" kaip dovaną savo bičiuliams.

Kalėdiniai sveikinimai

Jau planuojamas kalėdinis "TŽ" numeris, kuris išeis gruodžio 17 d. **Visa medžiaga, skirta šiam numeriui, laukiama vėliausiai iki gruodžio 10 d.** Kalėdinius sveikinimus kviečiame siųsti dar prieš šią datą, kad spaustuvė galėtų juos laiku paruošti. Yra dvejetainiai sveikinimai – bendras ir atskiri, asmeniniai. Į bendrąjį sveikinimą įrašomi visi tie, kurie pareiškia tokį norą ir atsiunčia auką "TŽ". Asmeniniai bei atskirieji sveikinimai yra rėminiai. Jų kaina pagal užimamą plotą. Jais daugiausia naudojasi parapijos, organizacijų, institucijų ir pavienių asmenų. Sveikinimas per laikraštį šiuo metu yra geriausias būdas pasiekti savo artimuosius ne tik išvijoje, bet ir Lietuvoje. Tuo būdu išvengiama atvirukų siuntinėjimo, kuris pareikalauja daug laiko ir išlaidų.

Lietuviai meninkai Andrius Butkevičius, Frances Ona Craig, Irma Makariūnaitė, Jurgis Račkus, Snaigė Šileikienė, Saulius Jaškus, Kęstutis Keparutis, Vince Vaitiekūnas ir Otis Tamašauskas rengia tapybos, grafikos ir skulptūros parodą Toronte, Skylight galerijoje, Northern District Library (40 Orchard View Blvd., vienas kvartalas į šiaurę nuo Eglinton prie Yonge gatvės). Atidarymas įvyks gruodžio 7, šeštadienį, 2 – 4 v.p.p. Paroda vyks iki gruodžio 28 d. Informaciją teikia Jurgis Račkus telefonu 905 822-8477.

Dr. Valdas Samonis, Toronto un-to profesorius, "Tėviškės žiburii" bendradarbis, dėl neigiamų, su tiesa prasielenkiančių straipsnių apie Lietuvą, susirašinėjo su Londono "Financial Times", kuris buvo įtikintas ir pagaliau išsidėjo pozityvų straipsnį, pavadintą "Concerns eased over Lithuanian currency".

PADEKA

Jūrinės knygos fondo užmoji išleisti žodyno "Jūriniai įvardai" antrą dalį parėmė:

Kanadoje – \$300 – Kredito kooperatyvas "Parama", Kanados lietuvių fondas; \$250 – Lietuvių Namų kultūrinė komisija; \$200 – Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas; \$150 – Toronto pensinkų klubas; \$100 – Toronto Lietuvių Namų Vyrų būrelis, Hamiltono kredito kooperatyvas "Talka"; \$50 – Lietuvių Namų moterų būrelis, B. Stalioraitienė, B ir V. Palilioniai;

JAV-bėse (am. doleriais) – \$100 – A. Stepaitis; \$25 – V. Katinas; \$20 – M. Brakas, A. Gustaitis; \$10 – R. Vilkas. Visiems rėmėjams Jūrinės knygos fondas dėkoja.

Padėka

Muz. Daliai Viskontienei, sukvietusiai menines pajėgas KLK moterų draugijos 40-ties metų veiklos paminėjimo koncertui, reiškiamame nuoširdų ačiū.

Šiame aukšto meninio lygio koncerte be atlyginimo dalyvavo: Anita Pakalniškytė-Puodžiūnienė, Dalia Viskontienė, Danguolė Radtkienė, Rūta Melkienė, Leokadija Paulauskaitė-Kanovičienė, Vita Paulauskaitė. Joms nuoširdžiai dėkojame.

Ačiū visiems, pagelbėjusiems minėjimą surengti.

KLK moterų draugijos Prisikėlimo parapijos skyriaus valdyba

PARAMA

Lietuvių kredito kooperatyvas "Parama" siūlo naują investavimo būdą:

Ethical Funds

Mutual Funds

Dėl papildomos informacijos prašome kreiptis į kooperatyvo raštinę
1573 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6P 1A6
Tel. 416 532-1149

"Volungė" – Toronto lietuvių choras rengia Advento susikaupimą bei kalėdinių giesmių valandėlę – "Kalėdų rytą saulė pražydė." Be "Volungės" choro dalyvavimas žymus Lietuvos dailės muziejiaus ansamblių "Kanklės", vadovaujamas doc. Linos Naikeliene, Maironio mokyklos kanklininkų grupė, sol Anita Puodžiūnienė, sol. Jonas Vaškas, smuikininkė Rūta Melkienė ir jaunimo choras. Koncertas įvyks gruodžio 8 d., sekmadienį 4 v.p.p., Prisikėlimo šventovėje. Visi yra maloniai kviečiami. Įėjimas – \$10 asmeniui.

Toronto Maironio mokyklos Kalėdų eglutė įvyks gruodžio 14, šeštadienį, 10 v.r. mokyklos auditorijoje. Tėveliai maloniai kviečiami atsilankyti. Po Kalėdų eglutės vaikučiai bus paleisti namo 11.30 v.r. Vedėja

KLK XVI-tosios krašto tarybos antrosios sesijos suvažiavimas įvyko lapkričio 30d. Anapilio parodų salėje. Be kitų garbės svečių, suvažiavime dalyvavo ir susirinkusių sveikino Lietuvos ambasadorius dr. A. Eidintas, ambasados reikalų patikėtinis Otavoje J. Paslauskas, Klaipėdos miesto meras dr. S. Šukys ir PLB valdybos pirmininkas Br. Nainys. (Plačiau kt. nr.)

"TŽ" gauta Itzhak Perlman "Live in the Fiddler's House" kompaktinė plokštelė (CD). Muzika augęs Izraelyje, dabar gyvena Niujorke, kur įsijungęs Klezmer kapelose. Besidominčių galėtų rašyti adresu: J. Periball, 810 7th Avenue, New York, NY 10019, U.S.A.

Didžiojoje Kanados spaudoje spalio pradžioje buvo pasirodžiusi trumpa žinutė apie iš Lietuvos į New Foundland'ą atplaukusį prekinį laivą "Šeduva", kurio jūrininkai nesutikę plaukti atgal, kol jiems nebus išmokėtas atlyginimas. Po to jokio kito pranešimo nebuvo, ir atrodo, kad kilęs nesusipratimas išspręstas. Tačiau lapkričio 29 d. "TŽ" gautas pranešimas, kad 23 laivo "Šeduva" jūrininkai streikuoja, nebeturį jokio maisto ir grasiina nužudyti kapitoną A. Logunov'ą.

Pasiteiravus tuo reikalu Lietuvos ambasadoje Otavoje, paaiškinta, kad kivirčas yra žinomas, kad laivo savininkas yra dvi privačios bendrovės, su kuriomis jūrininkai nesusitaria dėl atlyginimo dydžio. Inf.

PUNIA Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausių statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekus, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusauginame rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti Alvydui tel. 905 848-9628 416 609-5108 (pager).

MONTREALQUE

Kariuomenės šventės minėjimas įvyko lapkričio 24 d. Aušros Vartų parapijoje. Šventovėje Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė parapijos klebonas kun. Juozas Aranauskas. Parinktas giesmes giedojų parapijos choras. Pamaldose dalyvavo šaliai ir skautai su vėliavomis. Taip pat dalyvavo ir visi trys Lietuvos karininkai, besimoką prancūzų kalbos Kanados kariuomenės bazėje St. Jean, Que.: mjr. Gintautas Sargailis, lt. Jonas Jurkonis ir lt. Ričardas Bočkus. Prie paminklinės lentos buvo padėtas vainikas, prie kurio per visas pamaldas abu leitenantai stovėjo garbės sargyba.

Toliau minėjimas tęsėsi parapijos salėje. Po vėliavų įnešimo, Kanados himno ir žuvusių tylos minutę pagerbimo Arūnas Staškevičius supažindino susirinkusius su čia dalyvaujančiais Lietuvos karininkais ir pakvietė mjr. G. Sargailį paskaitai. Jis smulkiai ir tiksliai atpasakojo Lietuvos kariuomenės atsigimimą 1990 metais. Po paskaitos jis įteikė Šaulių žvaigždės ordina Petriui Ražanui ir Šaulių žvaigždės medaliu Gasparui Alinauskui, kuris pareiškė trumpą padėką.

Tą pačią dieną ten buvo minima ir Montrealio šaulių 40 metų veiklos sukaktis. Donaldas Giedrikas trumpai paminėjo šaulių nuveiktus darbus – organizuotą daly-

vavimą visose tautinėse šventėse, Rugsėjo 8-osios, Kariuomenės švenčių rengiama bei kultūrinė veikla. Paaikšėjo, kad per 40 metų mirė 55 šauliai. Du aktyvūs šauliai grįžo gyventi į Lietuvą.

Meninę dalį atliko Montrealio vyrų dainos vienetas, vad. muz. Aleksandro Stankevičiaus. Jų skambiai sudainuotų penkių dainų neuzteko, ir publika išsireikalavo dar ir šeštą.

Po Tautos himno ir vėliavų išnešimo kun. J. Aranauskas palaimino valgius, kuriais vaišinosi visi susirinkusieji. Minėjimui sklandžiai vadovavo Aldona Vaičekauskienė. Rengėjai – LK Mindaugo šaulių kuopa.

Lietuviai skautai ir šiais metais renka maistą dėžutėse ir kitus daiktus, tinkamus sušelpiti neturtinguosius Kalėdų proga. Tam reikaliui yra dėžė Aušros Vartų šventovės prieganyje. Skautai prašo nepagailėti aukos.

Skautų Kūčios bus gruodžio 11 d., o kalėdinę eglutę rengia Montrealio lituanistinė mokykla gruodžio 15 d. Viskas vyks Aušros Vartų parapijos salėje.

A. a. Benediktas Janušaitis mirė 77 m. amžiaus. Lapkričio 22 d. kūnas sudegintas Notre Dame des Neiges krematoriume. Liūdi dukrė, sūnus, sesuo ir kiti artimieji. B.S.

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8
Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai – Automobiliai – Prekyba – Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5355
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasitelravimas nepareigoja apsidrausti.

TĒVIŠKĒS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HONELAND

savaitraštis, didelio formato, 10 puslapių, reguliari metinė prenumerata – \$40.00, rėmėjo – \$50.00, garbės – \$60.00 (JAV-se amerikietiška)

Prašau siuntinėti "Tėviškės žiburius" ištisus metus šiam NAUJAM skaitytojui (metinė prenumerata \$30.00)

Vardas, pavardė .....
Adresas .....

Siunčiu prenumeratą .....dol., auką ..... dol.

Laikraščio adresas:

"Tėviškės žiburiai"
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario, L5C 1T3, Canada

Norintiem susipažinti "Tėviškės žiburiai" siunčiami nemokamai keletą savaičių. Prašome pranešti tokių asmenų adrusus.

ATOSTOGAUKITE šiltoje Floridoje! Dirse Apts. Motel, St. Petersburg Beach, prie Gulf Blvd., aplūdimio pusėje. Priėmamos kainos. Tel. 813 367-2668.

GAMINU koldūnus su mėsa, grybais ir varške. Šventiniai grybų koldūnai paskaninti lietuviškais baravykais. Skambinti Aldonai tel. 416-233-5996

IŠNUOMOJAMAS KAMBARYS su baldais nerūkantiems netoli Keele požeminio traukinio stoties pietų pusėje Bloor gatvės, 75 Indian Grove, Toronto, Ont.; galima naudotis virtuve ir prausykla.

ATLIEKU stalius, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemų įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei pataisymų bendrovė, atlieka įvairius stalius, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonios kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojame priėmamos kainos ir darbo kokybę. Skambinti Robertui Melkui, tel. 416 760-7181.

CANDLELIGHT CATERING Gaminamas maistas pokyliams, vestuvėms, mergvakariams, krikščionims ir pusryčiams. Parūpinam gėles. Skambinti tel. 416 622-9753 Joana Bubulienė.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

M.K.ČIURLIUNOS VAIZDAJUOS-TĒJE: du dokumentiniai filmai apie didžiojo Lietuvos tapytojo ir kompozitoriaus gyvenimą ir kūrybą (70 min) ir vaidybinis filmas "ZODIAKUS" (70 min.). Vaidina Maya Pliseckaya (mūza). Filmo pristatytojas ir pasakotojas Vyt. Landsbergis. Šią spalvotą, 140 min. ilgumo vaizdajuostę (su angliškais paastraštelėmis) dabar galite užsisakyti International Historic Films, Inc. firmoje skambinant telefonu 773-927-2900 arba kreipiantis raštu 3533 S. Archer Ave., Chicago, IL 60609 USA. Kaina \$30. CDN ir \$5 už persiuntimą. Vaizdajuostės bus siunčiamos iš Mišų Windsor, Ontario sandėlio, todėl nereikės mokėti maito bei kitų mokesčių. Mes primame čekius ir Visa/Mastercard kredito kortele. Sav. Petras Bernotas.